SVOBODA
Founded in 1893 in Jersey City, NJ
Published by the Ukrainian National Association

www.svoboda-news.com

СВОБОДА

Видає Український Народний Союз

Пам'ятаймо про Україну!

Рік 118, ЧИСЛО 52, П'ЯТНИЦЯ, 30 ГРУДНЯ 2011 РОКУ 1893 Vol. 118, No. 52, FRIDAY, DECEMBER 30, 2011 $1.00

Христос рождається! Славімо Його!

З'явилось блискуче світло Вифлеємської зірки

Послання Постійної конференції українських православних єпископів поза межами України

До духовенства та вірних Української Православної Церкви Австралії, Нової Зеляндії, Канади, Европи, Південної Америки, Сполучених Штатів Америки та України

Дорогі улюблені у Христі брати і сестри!
Христос Рождається!

В невгамовний та затемнений світ з'явилось блискуче світло Вифлеємської зірки, яка звістила про втілення Того, Хто просвітить темряву і заспокоїть море невгамовности своїм миром. В нічній тиші лунає чарівний ангельський спів, звіщаючи про найбільше Боже виявлення любови до людства, що посилає Свого Єдинородного Сина на землю. Сам Бог, що так довго не відповідав невгамовному та затемненому світові, нарешті відповів!

Христос Народився! З нами Бог! Людина ніколи не перестане дивуватися, ніколи не зможе збагнути цього своїм розумом, лише вірою, тому що розум схвильований участю самого Бога. Сам Сотворитель став людиною. В яслах Боже Дитя взяло форму, яку ми б могли бачити і розуміти як істинний Шлях.

Своїм життям, своїм вченням проявився нам шлях! Шлях, про який віствував хор ангельський: „Мир добрим людям!". Шлях стає Його Миром, що Він посилає всім, хто хрещений у Христі, щоб мати бажання творити добро іншим.

Народження Ісуса Христа було особливою подією в історії світу. Рік за роком ми згадуємо цю подію піснями та колядками про проявлення Божої любови людству. Проте, згадувати – це не просто пам'ятати подію з минулого, але й привести цю подію у наше життя і жити з нею. З нами Бог, Його мир перебуває в печерах наших душ, Його шлях проникає через наше життя.

Христос народився! Подія з минулого, яка постійно перебуває у душі тих, хто приймає новонародженого Христа. Минуле стає теперішньою миттю життя. Слово стало тілом і перебуває між нами!

Різдвяна картка Консисторії Української Православної Церкви США

Улюблені! Найлегше загородити Христа стінами церкви, обмежити Його, зачинити Його у найглибшій та найменшій святині наших сердець, обмежуючи Його лише недільною ранковою частиною нашого життя. Тут, зачинене, Слово не стане тілом! Слово не відповість спрагломy та голодному за миром світові. Святкування Різдво залежить від нас, і воно повинно нагадувати нам, що Бог є тут, що Він перебуває між нами! Де люди сумують, де діти голодні чи люди в потребі, там ми повинні бути, як послідовники Христа-Немовляти, де Слово мусить стати тілом в ім'я Господа та за „мир на землі, між людьми благовоління". Тоді, і тільки тоді Різдво матиме значення у нашому житті. Тоді, і тільки тоді ми зможемо виголошувати: „Христос народився! З нами Бог!"

Нехай Слово стане тілом і перебуває між нами, проводячи наше життя під час наступного Нового Року Своєю любов'ю та миром. Це є молитва ваших єрархів, щоб ви відчули святе Різдво та Новий Рік, наповнені благами з висоти.

Христос Рождається! Славімо Його!

З архипастирським благословенням

† Константин,
Митрополит Української Православної Церкви США та діяспори,
† Юрій,
Митрополит Української Православної Церкви в Канаді,
† Антоній,
Архиєпископ Української Православної Церкви США,
†Іоан,
Архиєпископ Української Православної Церкви в діяспорі,
† Єремія
Архиєпископ Південно-Американської Єпархії Української Православної Церкви,
† Іларіон,
Єпископ Української Православної Церкви в Канаді,
† Андрій,
Єпископ Української Православної Церкви в Канаді,
† Даниїл,
Єпископ Української Православної Церкви США

Европейський союз визнав програму PhD в Києво-Могилянській академії

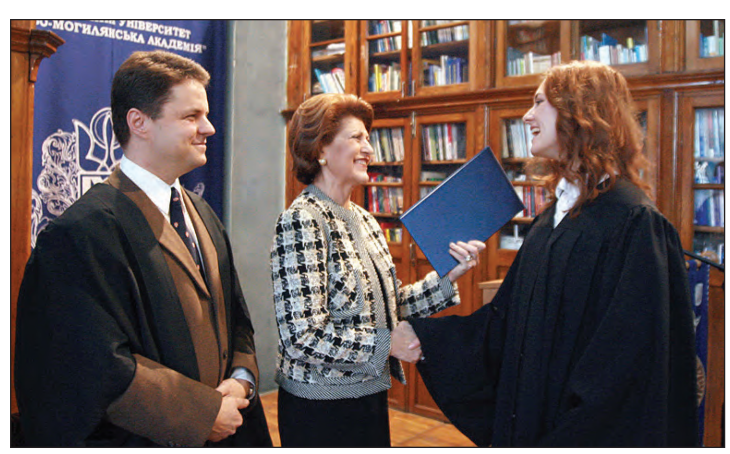
Марта Фаріон

КИЇВ. 5 грудня Національний університет „Києво-Могилянська академія" (НаУКМА) приймав у своїх стінах комісара Европейського союзу (ЕС) з питань освіти, культури, багатомовности та молоді Андрулу Василіу. Головною метою гості було відкриття реґіональної конференції „Темпус та Еразмус Мундус: можливості для Східного партнерства". Комісар ЕС виголосила доповідь на тему „Переваги співпраці та свободи пересування між Україною та Европейським союзом для людей і установ".

А. Василіу висловила свою тверду, безумовну підтримку інтеґрації українського освітнього сектору в европейську модель. Слід додати, що програми „Темпус", „Еразмус Мундус" та „Жан Моне" – ключові програми ЕС для міжнародної співпраці у вищій освіті, і особливо щодо України. Зокрема НаУКМА здобула 15 ґрантів, впроваджуючи ці програми.

А. Василіу взяла участь у церемонії присвоєння звання доктора наук – PhD на західній зразок випускниці академії Ганні Бєленькій. Вперше в Україні науковцеві присуджено звання західного взірця, відповідного до прийнятого у світі, відомого як PhD. Дослідження та дисертація Г. Бєленької в галузі фінансів були присвячені темі „Математичні методи здобуття

(Закінчення на стор. 3)

Зліва: проф. Михайло Винницький і Андрула Василіу з доктором наук Ганною Бєленькою.

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Пластуни підняли Вифлеємський вогонь на Говерлю

ІВАНО-ФРАНКІВСЬК. — П'ятнадцять пластунів зі Львова та Івано-Франківська 24 грудня підняли лямпадку з Вифлеємським вогнем миру на найвищу вершину Карпат – Говерлю. Сходження на Говерлю розпочалося о 7-ій год. ранку. Разом з пластунами на вершину піднімались рятувальники. „Це символічна акція, під час якої ми хочемо підняти Віфлеємський вогонь миру на найвищу точку України, щоб звідти тепло і добро, яке несе цей Вогонь, огорнуло всю нашу країну", – зауважив керівник групи пластунів Богдан Шиманський. Підняття Вифлеємського вогню на Говерлю є традиційною акцією, яку пластуни проводять з 2006 року, незважаючи на погодні умови. *(„Укрінформ")*

Громадський комітет підбив підсумки 78-их роковин Голодомору

КИЇВ. — Громадський комітет з вшанування пам'яті жертв Голодомору-геноциду 1932-1933 років в Україні поширив підсумкове звернення, в якому зазначено: „Хоч ми не відповідаємо за минуле, але ми відповідальні за пам'ять про нього. З'єднаймося у пам'яті, згуртуймося в дії в ім'я цієї пам'яті". За головні завдання Громадський комітет визначив підготування до 80-их роковин Голодомору в 2013 році; продовження роботи над Національною книгою пам'яті; впорядкування у містах і селах місць масових поховань та встановлення меморіяльних знаків; ініціювання демонтажу пам'ятників радянським вождям, причетним до злочину. Особливо наголошено на потребі завершення другої черги Меморіялу пам'яті жертв Голодоморів у Києві і спорудження музею. До складу комітету увійшли 38 знакових постатей в науковому, мистецькому та громадському житті країни. *(„День")*

Вшанували пам'ять В'ячеслава Чорновола

ЧЕРКАСИ. — 24 грудня на урочистому зібранні, присвяченому 74-ій річниці з дня народження В. Чорновола, голова Ради опозиційних сил Черкаської области Леонід Даценко запропонував оголосити 2012 Роком Героя України В'ячеслава Чорновола. Він запропонував опозиціонерам самим замінити таблички з назвами на вулиці Енґельса в Черкасах, яку влада вже 12 років обіцяє перейменувати на вулицю В. Чорновола. Присутні на зборах одноголосно підтримали пропозицію провідника і створили відповідний громадський комітет. В. Чорновіл народився 24 грудня 1937 року в селищі Єрки Катеринопільського району Черкаської области. Того ж дня, у Херсоні, депутат міської ради Станіслав Трошин, активісти Народного Руху України, депутати місцевих рад від Всеукраїнського об'єднання „Батьківщина", керівники організацій, що входять до Комітету опору диктатурі Херсонщини, жителі міста поклали вінки та квіти до пам'ятного знаку, встановленого цього року на площі В. Чорновола. Там же відбулося віче-реквієм. На акції звучали українська патріотична поезія, вірші про В. Чорновола, учасники віча згадували патріотів, які поклали своє життя, виборюючи незалежність України. *(„Кореспондент", „Укрінформ")*

Влада не запросила УГКЦ на Молебень за Україну

КИЇВ. — Українська Греко Католицька Церква (УГКЦ) в особі її глави Святослава (Шевчука) шкодує про те, що „влада за Україну молиться без представників великої частини українців". Так Предстоятель УГКЦ прокоментував те, що представники УГКЦ не брали участи в Молитві за Українську державу та Український народ з нагоди закінчення 2011 року, яку провів 23 грудня Митрополит Одеський і Ізмаїльський Агафангел (Українська Православна Церква Московського патріярхату) в присутності Президента України Віктора Януковича, прем'єр-міністра України Миколи Азарова, голови Верховної Ради Володимира Литвина, членів уряду, депутатів. „Ми радіємо, – говорить глава УГКЦ, – що влада молиться, що звертається за допомогою до Господа Бога. Однак нам дуже шкода, що представники влади не захотіли молитися з представниками всіх Церков, які входять у Всеукраїнську раду Церков і релігійних організацій", – зазначив Святослав (Шевчук). Незважаючи на це, сказав він, греко-католики в кожній церкві будуть „молитися і будуть дякувати Богові за прожитий рік, будуть просити всієї поблажливости і благодати, необхідних нашому народові і нашій державі в новому році". *(„Кореспондент")*

Посольство США радить візу на літо готувати взимку

КИЇВ. — Посольство США в Україні рекомендує тим, хто плянує отримувати неіміґраційну візу для здійснення подорожей до США влітку 2012 року, звертатися по візи B1/B2 до березня 2012 року. У посольстві, попит на візи до США є високим, а найдовший час очікування на візову співбесіду спостерігається навесні. Посольство очікує більшого, ніж зазвичай, навантаження навесні у зв'язку з проведенням в Україні „Евро-2012", що може спричинити додаткові затримки в оформленні віз. Як правило, віза B1/B2 (підприємництво та відпочинок) для громадян України є дійсною протягом п'яти років з дати видачі. Додаткову інформацію можна знайти за адресою: http:ukrainian.ukraine.usembassy.gov/uk/visas.html *(УНІАН)*

Ліна Костенко не очолить опозицію

КИЇВ. — Коментуючи лист Юлії Тимошенко щодо об'єднання опозиції в єдиний виборчий список під головуванням у цьому списку високоморальної та патріотичної людини рівня Ліни Костенко, український письменник Андрій Курков 25 грудня зазначив, що будь-який високоморальний авторитет, яких Україні не так багато, навряд чи погодиться очолити список об'єднаної української опозиції. За словами письменника, між маленькими опозиційними партіями немає ідеологічної різниці. „Українська опозиція – це великий набір маленьких партій, і дуже часто я не бачу ідеологічної різниці між однією і іншою партією. Це означає, що, в принципі, це групи друзів, чи колеґ з подібними зацікавленнями, чи партнерів і об'єднати такі партії дуже важко. Тобто, перед небезпекою вони можуть об'єднатися, але будь-який моральний авторитет не погодиться стати тимчасово головою цього опозиційного руху", – сказав А. Курков. Ю. Тимошенко написала з тюрми листа, в якому спростувала чутки про розкол у партії „Батьківщина" та закликала всі політичні сили до об'єднання. Ю. Тимошенко також зазначила, що об'єднану опозицію має очолити особистість рівня Л. Костенко. *(„Газета по-українськи")*

Музей В. Стуса в Горлівці може зникнути

ДОНЕЦЬК. — Музей Василя Стуса в Горлівці може назавжди припинити своє існування. Його засновник 75-річний пенсіонер Олег Федоров не має здоров'я і коштів, щоб утримувати експозицію. Він хоче подарувати музей, де зберігається пам'ять про героя України, землякам. Проте міські чиновники не квапляться приймати дарунок. У кімнаті відтворена камера-одиночка. Під час ув'язнення В. Стуса утримання в такій камері вважали одним з найсуворіших покарань. Поет провів у одиночці рік. А загалом у таборі особливого режиму в селищі Кучино Пермської области В. Стус перебував останні п'ять років життя. В музеї зберігаються близько 1,000 унікальних особистих речей поета. Серед них – листування В. Стуса, чернетки його віршів, фотографії, матеріяли з архівів КҐБ. Експозицію О. Федоров збирав майже 15 років. *(„5-канал")*

Населення України зменшилося до 45.7 млн.

КИЇВ. — Населення України станом на 1 листопада цього року становить 45,66 млн. осіб, повідомив Державний комітет статистики. За його даними, це менше на 10 тис. осіб, ніж було станом на 1 жовтня: тоді занотували 45.67 млн. осіб. За повідомленням комітету, станом на 1 січня цього року в Україні проживало близько 45.78 млн. осіб – приблизно на 120 тис. більше, ніж нині. Згідно з останнім переписом населення України, проведеного 5 грудня 2001 року, в країні проживало 48,457 млн. осіб. Таким чином, за 10 останніх років населення України зменшилося майже на 2,8 млн. осіб. *(Радіо „Свобода")*

Депутат назвав скасування депутатських пільг шулерством

КИЇВ. — Народний депутат від фракції „Наша Україна-Народна самооборона" Павло Жебрівський 25 грудня назвав шулерством скасування деяких депутатських пільг в законі про державний бюджет 2012 року. „Пільги не скасували, їх призупинили на один рік в законі про бюджет. Ці пільги в передвиборний рік будуть припинені, а після 2013 року відновлені", – зазначив П. Жебрівський. „Ми пропонували Володимирові Литвину, який це все шулерство почав, прийняти окремий закон про скасування пільг, але, на жаль, це не пройшло", – додав він. Закон про державний бюджет на 2012 рік Верховна Рада затвердила 22 грудня. *(„День")*

Президент В. Янукович підсумував свою працю за рік

КИЇВ. — 21 грудня Президент Віктор Янукович провів підсумкову прес-конференцію, присвячену вислідам його діяльности у 2011 році. Президент підкреслив, що цей період був загалом непростим та насиченим, і попросив журналістів не бути суб'єктивними „дальтоніками".

„Ми мали великі надії, мріяли про те, щоб усе бажане відбулось. Але не завжди здійснюється те, що нам хочеться", – зізнався В. Янукович. Разом з тим, він запевнив, що у нього є надія на світле майбутнє.

„З вірою у наших людей ми будемо жити далі. Віра дає нам позитив... Минулі два роки були фундаментом для наших реформ, випробуванням, чи вдасться нам його витримати. І нам вдалось. Деякі питання у нас залишаються, звісно, невирішеними, перехідними, а деякі ми вже вирішили", – додав В. Янукович. Він визнав прорахунки влади і пообіцяв жорстку контролю.

В. Янукович пообіцяв захищати журналістів від тиску та переслідувань з боку чиновників. Він розповів, як йому важко живеться. Разом з тим відзначив, що чекає у відповідь від засобів масової інформації об'єктивних та професійних розслідувань, репортажів, статтей. „Ви повинні вміти розрізняти чорне від білого", – зауважив глава держави.

Відповідаючи на запитання журналістів про те, чому в країні все так погано, а у президента все добре, В. Янукович відповів: „Вчора я приїхав близько 3-ої ночі і встав о 6-ій ранку. Позавчора це було трохи раніше. Про яке солодке життя ви говорите – я не знаю".

В. Янукович заявив, що Україні важко самостійно модернізувати свою газотранспортну систему (ГТС). За словами Президента, проєкт модернізації української ГТС, за різними оцінками, коштує від 5 до 7 млрд. дол.

В. Янукович також нагадав, що переговори з Росією та Европою щодо створення газотранспортного консорціюму розпочалися у 2003-2004 роках. „Але як нам у цій ситуації бути, коли ми бачимо, що Европа іґнорує зобов'язання Енергетичного співтовариства, членом якого Україна стала цього року. Тобто фактично без нашої згоди ухвалюють рішення. А це статутом не передбачено", – зазначив глава держави і додав, що українська сторона також не може бути спокійною, коли в обхід неї будують газопроводи, а Україна продовжує сплачувати „дискримінаційну ціну" за газ. *(„Газета по-українськи", Радіо „Свобода")*

Кардинал Любомир Гузар відвідав Шевченків край

Кардинал Гузар під час зустрічі у Черкасах. Фото: Олександер Костирко

Парафіянка Емілія Хайко вишила рушник для Кардинала Любомира Гузара. Фото: Олександер Костирко

ЧЕРКАСИ. – 18 грудня Кардинал Любомир Гузар відвідав давнє козацьке місто за програмою п’ятих суспільних днів Української Греко-Католицької Церкви, які започаткував ще Митрополит Андрей Шептицький.

На зустрічі у залі обласного музично-драматичного театру ім. Тараса Шевченка він торкнувся багатьох важливих суспільних і духовних питань, зокрема підкреслив, що бачить реальну перспективу об’єднання Церков України.

„Ісус Христос створив одну Церкву. Згадайте історію: за часів св. Володимира була одна Церква. Отже, нам треба подолати поділ і повернутися до первісної єдности. Але мусимо собі зізнатися, що це буде нелегко і не швидко. Це не від нас залежить, не можемо ми вибирати, хочемо цього чи ні. Мусять не лише єпископи, а й всі члени наших Церков знайти шлях один до одного. І треба працювати в цьому напрямку. Бо ми не маємо вибору, якщо хочемо бути добрими християнами“, – сказав Л. Гузар.

Гість зауважив: „Черкащина – це серце України. І якщо серце гарно битиметься, то ціле тіло буде здоровим”.

Кардинал Л. Гузар відвідав також каплицю Божої Матері місцевої парафії УГКЦ. Під час зустрічі з парафіянами йшла мова про можливість спорудження храму УГКЦ в Черкасах.

Олександер Вівчарик

Хлібом і сіллю зустріла Кардинала Любомира Гузара в каплиці Божої Матері Марія Шеремета – дружина настоятеля о. Юліяна Шеремети. Фото: Олександер Костирко

Европейський союз...

(Закінчення зі стор. 1)

фінансової стабільности українського банківського сектора”.

Д-р Г. Бєленька народилася в Запоріжжі, здобула учений ступінь бакалавра в Запорізькому національному університеті і ступінь маґістра економіки в НаУКМА. Вона перемагала на Всеукраїнських олімпіядах з еко-номічної кібернетики. Цього року Г. Бєленька також захистила ступінь кандидата наук з економіки згідно з нормами України. Г. Бєленька є авторкою багатьох науково-дослідницьких статтей, опублікованих в міжнародних журналах.

Участь комісара ЕС взяла участь у церемонії вручення диплома має символічне значення. Хоча такий науковий ступінь визнається Европейським союзом, оскільки він відповідає вимогам Единого европейського освітнього простору (European Higher Education Area), однак, за чинними в Україні нормативами його не визнає Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України.

Европейське схвалення цього академічного здобутку НаУКМА повинно стати вагомим стимулом для України, щоб розпочати врешті впровадження давно обіцяних реформ в освіті на шляху до европейської інтеґрації та застосування міжнародних стандартів.

Докторська програма PhD офіційно заснована в НаУКМА у 2008 році.

Це перша програма західнього освітнього спрямування в Україні. З нею було зроблено значний крок

Під час церемонії в Національному університеті „Києво-Могилянська академія” (зліва): Посол Хосе-Мануел Пінто-Тейхеіра – представник Европейського союзу в Україні, Андрула Василіу – комісар ЕС з питань освіти, культури, багатомовности та молоді, д-р Сергій Квіт – президент НаУКМА, проф. Михайло Винницький – директор докторської PhD -програми НаУКМА.

української системи вищої освіти для підтвердження відмови від спадку радянської системи, що досі існує в Україні.

На відміну від традиційної аспірантури радянських часів, робота якої регулюється Вищою атестаційною комісією (ВАК) Міністерства освіти, програми PhD докторської школи НаУКМА є втіленням принципу університетської автономії, що є фундаментальним для західньої системи вищої освіти.

Нині ця програма може бути визнана і обрана як модель для підготування і виконання закону про реформу в системі української вищої освіти.

Докторська школа НаУКМА провадить такі PhD програми: „Менеджмент охорони здоров’я“ (програма Києво-Могилянської школи охорони здоров’я); „Масові комунікації“ (спільна програма Києво-Могилянської школи журналістики та факультету соціології); „Фінанси“ (спільна програма факультету фінансів та Києво-Могилянської бізнес-школи), „Філософія і література“ (спільна програма факультетів філософії і літератури), „Біологія та екологія“ (спільна програма факультету екології НаУКМА та Національної Академії Наук), „Соціяльна робота та соціяльна політика“ (спільна програма Школи соціяльної роботи НаУКМА та Люблянського університету Словенії), „Історія Центрально-Східньої Европи“ (спільна програма НаУКМА та Українського Католицького Університету), „Соціяльна трансформація“ (спільна програма факультету соціології та політичних наук разом з Університетом Ґлазґов, Шотляндія).

Кожна PhD-програма була створена у широкій міжнародній співпраці з норвезькими, американськими, еспанськими та данськими науковцями, які виступали в ролі експертів, наукових керівників та потенційних дисертаційних екзаменаторів.

Директором докторської програми є проф. Михайло Винницький (Кембриджський університет), відповідальним за імплементацію PhD-програми — проф. Володимир Моренець, віце-президент НаУКМА з науково-навчальних студій, доктор філологічних наук, лавреат Державної премії України ім. Тараса Шевченка.

Незважаючи на початкові ґранти ЕС, Докторська школа постійно потребує коштів для розвитку своєї інфраструктури, придбання журналів, книжок, виплати стипендій.

Для отримання докладнішої інформації про докторську школу НаУКМА завітайте на сторінку: www.gradschool.ukma.kiev.ua.

У США пожертви для розвитку PhD-програм можна надіслати на адресу: Kyiv-Mohyla Foundation, P. O. Box 46009, Chicago, IL 60646. Додаткову інформацію можна прочитати на сторінці: www.kmfoundation.com.

АМЕРИКА І СВІТ

Папа Бенедикт XVI привітав християн з Різдвом

ВАТИКАН. — Папа Бенедикт XVI звернувся 25 грудня з традиційним різдвяним посланням і благословенням, привітавши католиків усього світу зі святом Різдва Христового. Звертаючись з балькону Собору св. Петра у Ватикані до тисяч вірних, що заповнили величезну площу, і до всіх тих, хто слухав його по радіо і телебаченню, понтифік оголосив: „Христос народився для нас. Тільки Бог, Який є любов, може врятувати нас". Бенедикт XVI закликав до відновлення „миру і стабільности" на Святій Землі через діялог між ізраїльтянами і палестинцями. Понтифік помолився також за припинення насильства в Сирії, де „вже пролито крови", а також за встановлення стабільности в Іраку та Афганістані. Бенедикт XVI закликав допомогти народам Африки, що страждають від голоду, і тим людям, хто змушений був залишити рідні домівки, ставши біженцями. Бенедикт XVI під радісні вигуки і оплески привітав вірних з святом 65 мовами світу, в тому числі й українською. *(„Кореспондент")*

Конґрес США вирішив не підвищувати податки

ВАШІНҐТОН. — Конґрес США ухвалив продовження терміну дії податкових пільг щодо фонду заробітної платні після тривалих дискусій. За словами Президента США Барака Обами, результати голосування у Конґресі надзвичайно важливі для оздоровлення економіки США. Таким чином в перші два місяці 2012 року податкова ставка для американських громадян не буде суттєво підвищена. Окрім того, на попередньому рівні залишиться і допомога з безробіття та виплати лікарям згідно з системою „Медікер". Продовження терміну дії податкових пільг напряму позначиться на розмірі заробітної платні 160 млн. американців. У разі відмови від продовження пільг ставка податку зросла б на 6.2 відс. і загалом збільшила б суму річних податків на 1,000 дол. *(„Голос Америки")*

США не надіслали офіційного співчуття Північній Кореї

ВАШІНҐТОН. — Після смерти 19 грудня провідника Корейської Народно-Демократичної Республіки Кім Чон Іла Північна Корея у жалобі. Проте більшість світових провідників, в тому числі і США, не надіслали співчуття з цього приводу. Натомість Держдепартамент США оприлюднив заяву, яку вважають сиґналом „нових сподівань і надій" Вашінґтону стосовно нового режиму. Подальший розвиток взаємин цілком залежатиме від дій нового північнокорейського провідника Кім Чон Уна, який, як і його країна, є покищо загадкою для більшости світу. В уряді Південної Кореї 24 грудня підтвердили, що Лі Хі Хон, дружина покійного південнокорейського Президента Кім Де Чжуна, очолить делеґацію до Північної Кореї, щоб висловити свої співчуття. Однак це не буде офіційною візитою. Представники Південної Кореї заявили, що Лі Хі Хон, якій 89 років, не представляє уряду і не залишиться на церемонію поховання. Сеул дозволив лише двом приватним делеґаціям відвідати Північну Корею, аби висловити свою повагу, і не надіслав жодної офіційної делеґації на похорон. *(„Голос Америки")*

Кім Чон Ун став верховним головнокомандувачем

ПХЕНЬЯН, Північна Корея. — Засоби масової інформації 24 грудня вперше привітали нового провідника країни Кім Чон Уна як „верховного головнокомандувача", який керує потужними збройними силами Корейської народної демократичної республіки. Газета „Нодон Сінмун" („Робітнича газета") правлячої партії закликала Кім Чон Уна вести Північну Корею до „вічної перемоги". Політика „сонґун" передбачає першочерговість державних витрат на збройні сили. Минулого року Кім Чон Ун, який здобув освіту в Швайцарії, отримав високе військове звання і впливові посади в уряді та Робітничій партії. (Бі-Бі-Сі)

У Москві закликали „не віддати Путінові жодного голосу"

МОСКВА. — 24 грудня у Москві відбулося опозиційне віче, резолюція котрого містить вимогу провести нові вибори до парляменту і відправити у відставку голову Центрального виборчого комітету Володимира Чурова. Протестувальники також закликали росіян „не віддати Володимирові Путінові жодного голосу на виборах 4 березня 2012 року". У документі, який передали журналістам, сказано, що влада не виконала вимоги віча на Болотній площі 10 грудня. У проєкті документу міститься вимога „проведення нових відкритих і чесних виборів", та розслідування всіх фактів порушень на виборах. Учасники віча вимагали „реєстрації опозиційних партій, прийняття демократичного законодавства про партії та проведення виборів не пізніше лютого 2012 року". Протестувальники плянують створити Московське об'єднання виборців, яке розслідуватиме порушення на виборах та координуватиме працю спостерігачів по всій країні. На проспекті Сахарова відбулося віче незгідних з вислідами парляментських виборів, на яке зібралося близько 100 тис. учасників. Того ж дня віча протесту під спільним гаслом „За чесні вибори!" відбулися в десятках російських міст. В організації московського віча взяли участь практично всі опозиційні групи Росії, а також громадські рухи і окремі люди, які не відносять себе до жодних політичних течій. *(Бі-Бі-Сі)*

На Кубі дозволили приватне підприємництво

ГАВАНА, Куба. — Уряд Куби розпочав лібералізацію в сфері малого підприємництва. З 1 січня вперше за останні 50 років кубинцям дозволили відкривати приватне підприємництво. Мова йде, зокрема, про сферу роздрібних послуг. Тепер працювати на себе зможуть теслі, фотографи, ювеліри, драпірувальники, годинникарі, шевці, слюсарі та багато інших ремісників. Згідно з новим законом, підприємці дістануть право орендувати приміщення і обладнання, самі встановлювати час роботи та ціни. Першими зможуть відкрити власну справу мешканці шести з 15 провінцій Куби, в тому числі Гавани. Протягом 2012 року реформа пошириться на решту території країни. Ці нововведення стануть продовженням економічних перетворень, які ініціював уряд Рауля Кастро. Загалом очікувані зміни в житті країни включають в себе близько 300 міні-реформ, спрямованих на впровадження ринкових механізмів у сільському господарстві та сфері послуг. Р. Кастро ще в 2008 році назвав повну націоналізацію економіки, ініційовану в 1959 році його старшим братом, провідником кубинської революції Фіделем Кастро, „помилковим кроком". Тепер, за його пляном, до 2016 року 35-40 відс. населення має працювати в приватному секторі. *(„День")*

У Єгипті поновлюється суд над Госні Мубараком

КАЇР, Єгипет. – 28 грудня у Каїрі після тримісячної перерви поновлено судові засідання у справі колишнього Президента Єгипту Госні Мубарака. Розгляд справи призупинявся після клопотання адвокатів про заміну судді Ахмеда Рефата, який головує на процесі. Клопотання було відхилене 7 грудня. На засіданні 28 грудня вирішували суто процедурні питання. Дотримання порядку навколо суду забезпечували понад 5 тис. поліцейських. Г. Мубарак, який перебуває під вартою в одному з військових медичних закладів у Каїрі, звинувачується у причетності до вбивства 850 осіб під час масових акцій протесту у лютому 2011 року. Якщо Г. Мубарака визнають винним, йому може загрожувати смертна кара. *(Радіо „Свобода")*

Посадником Мадриду вперше стала жінка

МАДРИД, Еспанія. — Новим посадником столиці Еспанії обрали екс-дружину колишнього прем'єр-міністра країни Хосе Марії Аснара – Анну Ботельо. Вона стала першою жінкою в історії Еспанії, яка зайняла таку високу посаду, повідомили 27 грудня засоби масової інформації. Кандидатура 58-річної А. Ботельо була схвалена більшістю голосів столичних парляментаріїв. У своїй першій промові після обрання на посадника А. Ботельо заявила, що її першочерговістю стане створення нових робочих місць і подальші зусилля з скорочення державного боргу. А. Ботельо почала політичну кар'єру в 2003 році, коли стала заступником посадника Мадриду з соціяльних питань. *(„День")*

Британського принца Філіпа виписали з лікарні

ЛОНДОН. — 90-річний герцоґ Единбурґський, принц Філіп провів чотири ночі в лікарні Папворт, де 23 грудня успішно переніс операцію коронарного стентування. Через госпіталізацію чоловік королеви Великобританії Єлизавети II вперше за довгі роки не взяв участи в традиційних для королівської сім'ї різдвяних святкуваннях та мисливських розвагах. 25 грудня принца Філіпа відвідали в лікарні шестеро його онуків, у тому числі принци Віліям і Гарі. У свої 90 років герцоґ Единбурґський веде активний спосіб життя. У жовтні він з дружиною перебував в Австралії з 10-денною візитою. *(„Голос Америки")*

У світі за рік загинуло 106 журналістів

ЖЕНЕВА. — Упродовж цього року в світі загинуло 106 журналістів. Понад 20 з них втратили життя під час висвітлення подій в арабських країнах. Це дані з 21 грудня організації „Press Emblem Campaign". (PEC) з штаб–квартирою в Женеві. Ще понад 100 журналістів зазнали нападів, залякувань, арештів та поранень у Єгипті, Лібії, Сирії, Тунісі та Ємені. Найбільш небезпечним фах журналіста є у Мехіко та Пакистані. У першій з цих країн впродовж року загинуло 12 журналістів, проте насправді ця цифра може бути значно більшою. У Мехіко, охоплений війною між наркомафією й урядовими військами, а також між різними мафіозними кланами, журналісти часто зникають безвісти. У Пакистані цього року загинуло 11 журналістів. У Лібії та Іраку, які поділили третю сходинку, вбито по 7 журналістів. Також до списку найбільш небезпечних для репортерської праці країн увійшли Філіпіни, Бразилія, Гондурас (по 6 загиблих), Ємен (5) та Сомалі (4). Троє загинуло в Росії (стільки ж в Афганістані, Єгипті, Індії та Перу). Є в цьому сумному переліку й Україна, де занотовано загибель одного журналіста. Дві третини загиблих журналістів було вбито цілеспрямовано. Інші загинули під час розгону демонстрацій, у ході боїв, у наслідок вибуху мін, терактів тощо. Порівняно з 2010 роком, впродовж якого у світі загинуло 105 журналістів, ситуація майже не змінилася. *(УНІАН)*

Сирія запроваджує смертну кару для постачальників зброї

ДАМАСК, Сирія. — Президент Сирії Башар Асад 20 грудня видав указ, згідно з яким будь-хто, кого визнають винним у постачанні зброї „для терористичного акту", буде засуджений до смертної кари. Особам, винним у контрабанді зброї, можуть винести вирок від 15 років до довічного ув'язнення. Влада Сирії заявила, що протести, які тривають у країні вже дев'ять місяців, є справою рук терористів. *(Радіо „Свобода")*

Названо найдорожчу країну Евросоюзу

КОПЕНГАҐЕН, Данія. — Дослідження купівельної спроможности служби статистики Данії, яке порівнює рівень цін у 27 европейських країнах, показало, що ціни в Данії на 42 відс. вищі за середні в Европейському союзі (ЕС). Фінляндія і Швеція посіли друге і третє місце відповідно. Німецькі ціни вищі за середній рівень в Европі всього на 5 відс. Найдорожчою країною Европи за рівнем цін на бензину визнана Норвеґія. *(„Кореспондент")*

ЮРІЙ ЛУЦЕНКО: ЛИСТИ З-ЗА ҐРАТ

3. „Пишу до сумчан“

16-23 грудня у „Свободі“ було вміщено перший лист з в'язниці від одного з провідників опозиції Юрія Луценка. Нижче вміщено третій з чотирьох його листів.

Так вже мені судилося – бути зв'язаним з Сумщиною. Може, цей зв'язок через пуповину від мами з-під Глухова. А ще – через спалення опудала Щербаня в 2003-му, через визволення студентів у донецького генерала міліції, що обіцявся у своєму кабінеті в 2004-му, через незабутні 20-тисячні мітинґи 2007-го, через турботи сумських підприємців в 2010-му.

Хочу відверто сказати – я ніколи не набивався сумчанам. Просто у мене є симпатія до простих і щирих людей, і якщо треба було допомагати – я намагався допомогти.

Ось і зараз друзі передали вістку – в Сумах знову проблеми. Звичайно, проблеми скрізь. Тарифи, ціни, безробіття, пенсійний вік, корупція та несправедливість душать скрізь по Україні. Але в Сумах ці проблеми стали руба: або – або. Фактичне закриття заводу ім. Фрунзе і чергова спроба позбавити торгових місць базарників означає банкротство і людей, і міста в цілому.

Багато хто питає: чому все це відбувається, чому багато років стає все тяжче виживати?

Скажу прямо: тому що Віктор Ющенко продав Помаранчеву революцію. Не ображайтеся за земляка, але це – правда. Адже головним завданням Майдану було не обрання В. Ющенка президентом, а знищення олігархії, яка за Леоніда Кучми скупила за копійки стратегічні підприємства, отримувала колосальні прибутки, забуваючи про податки.

Що найперше зробив В. Ющенко? Домовився з олігархами: ви фінансуєте історичні пам'ятники та палаци гетьманів, а я не помічаю, що ви платите 2 відс. податків на Кіпрі, а не 30 відс. – в Україні. Спроби Юлії Тимошенко прийняти в парляменті закон для зміни цього пограбунку постійно дружно провалювали і реґіонали, і нашоукраїнці, і комуністи. П'ять років демагогії привели до розчарування й апатії.

На цьому ґрунті президентом став Віктор Янукович. І проблема не стільки в ньому – проблема в його команді. Що таке Партія Реґіонів? Це – партія олігархів, на гроші яких прийшов до влади В. Янукович і задля прибутків котрих працює сьогодні вся державна машина.

За офіційними даними Національного банку України, в минулому році з країни в подібні до Кіпру офшори вивели 200 млрд. грн. Це майже річний дохід держбюджету України! Доходи Рината Ахметова виросли в три рази – до 16 млрд. дол.! Так само фантастично розбагатіли Дмитро Фірташ, Ігор Коломойський та інші давно не бідні люди. Та якби ж то при цьому вони давали жити людям. Але, відчувши повноту влади і безкарність, вони почали відверто скидати з себе підприємства, які їм не приносять фантастичних прибутків. Такі, як завод ім. Фрунзе, де треба вкладати гроші в нові технології, освоїти нові ринки, їх більше не цікавлять. І люди – теж.

Одночасно тріщить бюджет – не вистачає не тільки на „покращення вашого життя вже сьогодні“, але і на вчасні виплати вчителям, лікарям, пенсіонерам. Де взяти гроші? Ну, не з кишень олігархів! По-перше, позичають за кордоном, зовнішній борг зріс за минулий рік на третину! По-друге, витискають з підприємців, з базарників, з села. Разом з тим ще й закривають лікарні, школи, інститути.

Все це я розповідав на Підприємницькому Майдані минулої осені в Сумах і в Києві. Вперше в Україні склалася ситуація, коли мало кого цікавлять зручні для політиканів схеми „бандерівці проти москалів“. Очевидним стає протистояння „український народ проти олігархів“. Причому, народ і східної, і західної України.

Влада теж відчула, що люди все розуміють. Тому минулого року підприємцям поступилися, а організаторів протестів арештували. Одних – за пошкоджену бруківку Майдану, мене – за святкування Дня міліції і неправильно нарахований трудовий стаж водія.

А на цей рік Генеральній прокуратурі збільшили фінансування на 1 млрд. грн.

Вони хочуть посіяти страх. Бо далі грабувати вже зовсім бідну країну можна тільки через страх. Біда в тому, що і В. Ющенко, і парляментські зрадники-тушки переконали Партію Реґіонів, що все продається і всі бояться.

Я вірю, що це не так!

Недавно прочитав мудрі слова отця-ректора Бориса Ґудзяка зі Львова: „Кожному з нас дано дивитися у вічі своєму страху – називати його на ім'я, вказати йому його місце. Не чекаймо лідера, який за нас має все зробити, кожному треба прикласти своє плече“.

Може, я й не посмів би нагадати вам ці слова, адже і я винен за поразку „помаранчевої“ команди.

Але скажу відверто – я знав за місяць про майбутній арешт за абсурдними звинуваченнями. Я прощався з дітьми, з дружиною мовчки, не хотів лякати. Але про себе вирішив – не втікати і не йти на поклін. Це – моя ціна, моя самооборона того, в що я вірю.

Тому, напевне, маю право звернутися до вас – не бійтеся, боріться! Згадайте, як вони лякалися ваших синів і дочок-студентів у 2004-му. Згадайте, як вони дрижали від нашої єдности в 2005-му.

Організовуйтесь, дійте, захищайте себе! З Сум завжди починалася перемога.

За „Русинський словарь“ – „двійка“

Олександер Гаврош

На початку року Закарпатська обласна рада без усякого попереднього обговорення прийняла рішення про фінансування „Словаря русинського языка“ Юрія Чорі, що викликало великий резонанс. Адже шеститомна праця, видання якої оцінили у 100 тис. грн., не витримувала жодної фахової критики.

Натрапивши на громадське обурення, обласна рада змушена була надіслати „Словарь“ на експертну оцінку відомим мовознавцям.

Комісія у складі провідних лінгвістів Ужгородського Національного університету – докторів філологічних наук Павла Чучки, Івана Сабадоша, Любомира Белея та кандидатів наук Бориса Галаса, Ірини Філак та Галини Шумицької дійшла до наступних висновків (цитуємо найголовніше):

„Названа як „Словарь русинського язика“ праця Ю.Чорі насправді являє собою словник української мови, виконаний з великою претензією на якусь оригінальність, що мало чим підкріплена…

Створення цього словника не мало ніяких інших мотивів, окрім політичних, а саме – довести окремішність „русинського язика“, що неодноразово стверджується у коротеньких передмовах до кожного з томів.

Проте незаперечна українська природа закарпатських говірок спричинилася до того, що, незважаючи на наміри автора, рецензований словник можна беззастережно кваліфікувати „Українсько-українським словником“...

І справді, з лексикографічного погляду – це не русинський, а український словник, у реєстровій частині якого понад 90 відс. українських слів.

Це перший висновок. Другий висновок безсумнівно схиляє до думки, що ніякої окремої русинської мови не існує, якщо в найбільшому словнику (Ю.Чорі) цієї уявної мови переважна більшість слів збігається з українськими літературними (окремі слова різняться тільки фонетично, морфологічно, але не лексично).

Складається враження, що автор зовсім не звертав уваги на питання, що стосуються теоретичних і практичних питань сучасної лексикографії. Робив, як умів, без відповідного досвіду і знань, причому не тільки в галузі лексикографії, але й граматики, ортографії і т.д., тому що на кожній сторінці словника зустрічаємо недоліки різного характеру. Словник характеризується дуже низькою культурою друку, неохайністю.

„…„Словарь русинського язика“ виконаний недбало, поспіхом, без відповідних лексикографічних і взагалі мовознавчих знань, тому він не має ніякого серйозного освітнього, наукового чи загалом культурного значення. Він не принесе бажаної користи ні учневі, ні вчителеві, ні письменникові, ні науковцеві. Зрештою, й сам автор, як нам видається, це усвідомлює, коли пише в передмові: „Будуть и такі, котрі, видячи перед собов „Словарь русинського язика“ „просто зачудуються“. Тулько безхосно труда! Нашто было?“.

Справді, нащо було?

Вважаємо, що видання маловартісної і величезної за обсягом праці за бюджетні кошти є марнотрат-

(Закінчення на стор. 12)

ТОЧКА ЗОРУ

Шлаґбаум несвободи в Україні

КИЇВ. – Зустріч Президента України Віктора Януковича з керівниками Евросоюзу 19 грудня можна назвати вражаючою подією з дуже великою натяжкою. На зустрічі відбулося те, що й повинно було статися, тобто нічого. Ніякого парафування угоди про асоціяцію з ЕС, ніякої зони вільної торгівлі.

Справжньою сенсацією була б відмова европейців від своїх фундаментальних принципів, їх готовність урочисто парафувати угоду з країною, яка старанно будує авторитарний режим лукашенківського характеру. Відбутися цього не могло. Але очікування дипломатичного дива стало справжньою перевіркою на моральність не тільки для української влади (їй подібні перевірки не цікаві, зважаючи на повну відсутність моральних критеріїв), це перевірка для української опозиції, багато представників якої закликали „не зупиняти“ европейську інтеґрацію через якусь там справу Юлії Тимошенко. Наче не ясно, що саме використання судового важеля для зведення політичних рахунків відкидає країну далеко від Европи.

Це перевірка для багатьох громадських активістів, які виступали з такими ж закликами і стверджували, що потрібно „виховувати“ В. Януковича вже в Европі.

Це перевірка для українських журналістів, які з готовністю переказували і підтримували подібні безвідповідальні заяви. І перевірка ця показала, що Україні немає місця ні в Европі, ні поряд з нею не тому, що країна відкотилася в минуле.

Країна відкотилася в минуле, тому що її суспільство, її еліта позбавлені моральних цінностей і здатности чинити опір авторитаризмові. Тому у В. Януковича все і вийшло. Тому і Ю. Тимошенко в тюрмі. А завтра, якщо у в'язниці опиниться Арсеній Яценюк чи Віталій Кличко? Що станеться? Та зовсім нічого, громадяни пообурюються в інтернеті і заспокояться.

Ніяких технічних проблем з підписанням угоди з ЕС не існує. Проблема була одна, моральна. Цю проблему створив В. Янукович, але українці могли її вирішити і дуже просто. Якби під стінами суду на Хрещатику зібралося б хоча б стільки ж людей, як на Податковому майдані, український Президент особисто приїхав би звільняти опозиційного провідника, а слухняний йому псевдопарлямент ухвалив би всі необхідні зміни в Кримінальному кодексі. Владі плювати на Брюсель і Москву, вона боїться тільки власних громадян. Але громадяни пояснили один одному, що вони „не за Юлю“, що це „не їхня війна“.

Навіть соратники Ю. Тимошенко затишніше відчувають себе на переговорах в Адміністрації Президента, ніж на мітинґах. І ніхто не хоче зрозуміти, що справа взагалі не в Ю. Тимошенко. Справа в радянській судовій системі, в авторитаризмі. Це і є шлаґбаум, який опустився на шляху України в цивілізований світ. І цей шлаґбаум опустився не перед В. Януковичем. Він опустився перед усіма українцями. Опустився заслужено.

Віталій Портников,
Радіо „Свобода“

З кінцем року

Що б такого доброго сказати нашим читачам з приводу року, що минає, і в надії на „щастя-здров'я, жито-пшеницю і всяку пашницю" в році, що надходить?

Що б такого сказати, що стосується не зовнішніх ознак, а самої сутности нашого життя, зокрема – життя усім нам дорогої України?

Ми добре знаємо, що там тепер зле, що Україною сьогодні керують або байдужі, або ворожі до неї люди. Але ж хіба цей лихий факт належить до сутности? Ні, тільки до самої поверхні суспільного буття. І антиукраїнська влада не лише не приховує від людських очей свого режимного ланцюга на народному тілі, але навмисне виставляє його напоказ, всіма засобами підкреслює його міцність, голосно подзвонює ним, щоб усі чули і всі боялись.

А що це значить насправді? Те тільки, що вона сама боїться і тратить зі страху рештки розуму, передчуваючи, що цей ланцюг от-от порветься.

Не належить також до визначальної суті, хто куди тягне Україну – до Росії чи до Европи? Вона завелика, щоб її можна було тягнути. Вона має такий потенціял, економічний і духовний, що сама зможе потягнути за собою сусідів, якщо український організм дістане іншу голову – ясну, мудру, чесну і відповідальну.

Щоб цього не сталося, дуже „дбає" Москва, і теж відверто й нахабно, бо їй нічого не залишається, як створювати ілюзію непоборної імперської руки, котра тяжіла, тяжіє і вічно повинна тяжіти над Україною. Має глибоку рацію один наш автор, сказавши, що Росія прагне навіки прищепити українцям переконання, нібито їхня історична доля залежить виключно від ласки чи неласки Росії – тобто, щоб ми ніколи не прийшли до голови по розум і не сказали твердо собі, що наша доля залежить від нас самих.

Наша доля не залежить і від того, якими очима подивиться на нас з цивілізованої Европи Німеччина. Ні, не залежить, тому що цей її сьогоднішній погляд, за котрим стоїть небажання німецької верхівки визнати Україну рівноправним членом европейської родини народів, також свідчить про старий німецький страх перед величезним потенціялом України.

І навіть зовні близька до правди зловорадність наших недругів, що розірвана між заходом і сходом Україна ніколи не стане на ноги, не є глибинною сутністю нашої нації і нашої історії. Кожен птах має двоє крил – і „східнє" і „західнє" , але це йому не перешкоджає злетіти в небо.

І Україна злетить – навіть якщо за крила її люто вчепляться наші відомі „вороженьки". Будемо ще бачити, як вони гепатимуться на землю, в те болото, в котрому самі жили і котре створювали для нас.

Наша сутність – вижити і жити. Тільки одне слід пам'ятати в Новому Році і завжди: жити не для себе, а один для одного і для України. То з Богом – у 2012-ий!

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Газета заснована у 1893 році

Видає Український Народний Союз

Головний редактор: Рома Гадзевич
Редактори: Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто

FOUNDED IN 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by
the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

☎ (973) 292-9800
Fax (973) 644-9510
E-mail: svoboda@svoboda-news.com
Website: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to:
Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Передплата: $65.00 на рік, $40.00 на півроку.
Для членів УНСоюзу – $55.00 на рік, $35.00 на півроку.

Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda".
Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ"		
Адміністратор	Володимир Гончарик	☎ (973) 292-9800 x 3041 **E-mail**: admin@svoboda-news.com
Керівник відділу оголошень	Марійка Осціславська	☎ (973) 292-9800 x 3040 **Fax** (973) 644-9510 **E-mail** adukr@optonline.net
Передплата	Марійка Пенджола	☎ (973) 292-9800 x 3042 **E-mail** subscription@svoboda-news.com

ГРУДЕНЬ В НАШІЙ ІСТОРІЇ

Рівно через сто літ...

Дорогий читачу, в цю мить у Твоїх руках – останнє, 52-ге, число „Свободи" цього року. Ще трошки – і всі ми переступимо поріг у 2012-ий. Цю новорічну межу вже звиклося відзначати як якийсь особливий, навіть святковий момент, хоч насправді йдеться про пересічну секунду в загальному відлікові часу, і сама собою вона нічого не змінює ні в світі, ні в наших душах, та й узагалі час має такий стосунок до змін в нашому житті, що тільки несе їх на своїх плечах, а постають вони з інших джерел, з глибин людського духу, одні – з ясного, шляхетного, інші – з неспокійного, недоброго, і з їхнього вічного протистояння виникають то світло, то тіні в щоденному житті і розмотується безперервний ланцюг відповідних подій. Еге ж, уся людська історія – це безліч подій і обмаль змін, якщо згадати Еклезіяста: „Що було, воно й буде, і що робилося, буде робитися воно, і немає нічого нового під сонцем....".

Якщо хтось гадає, що це не так, то повернімося рівно на 100 літ назад, до 52-го числа „Свободи" за 1911 рік. Подібність думок та почуттів, висловлюваних тепер і тоді на сторінках нашої газети, просто вражає.

Щойно ми подали з Наукового Товариства ім. Шевченка звіт з конференції, присвяченої 200-річчю Маркіяна Шашкевича. А ось витяг з ч. 52-го „Свободи" 1911 року: „...Наш бідний край обходить торжественно сю столітню річницю народин о. Маркіяна. Всюди по містах, містечках і селах устроюють вечерки і вечерниці в його честь; в Підлиссю, його ріднім селі, поставили йому величавий пам'ятник у формі хреста, у Львові відбулися громадні походи на його могилу, тут і там основуються інституції його імени, збираються складки на народні цілі і т. д. і т. д. Інтеліґент стає побіч селянина і робітника, молодіж побіч старших, і з усіх грудей добувається один гимн похвальний в честь першого пробудителя галицької землі. І нам, русинам, яких доля закинула за море, не випадає остатись позаду у святкованю сього ювілею. І ми також мусимо почуватися до обов'язку віддати достойну і гідну честь о. Маркіянові і тим способом показати нашим братам в старім краю, що ми так само, хоч і на чужій землі, уміємо шанувати пам'ять наших великих, заслужених людей...".

Цими днями „Свобода", повідомляючи про богословську конференцію в Українському Католицькому Університеті у Львові, цитувала одного з доповідачів: „Богослов повинен звертати свій слух до Бога, який промовляє, і до суспільства, яке запитує", тобто, іншими словами, йдеться про єдність: Церква і народ, Бог і Україна. Вповні співзвучна думка в останньому числі „Свободи" 1911 року:

„...Як з одної сторони добре є, коли русини не є байдужні до своєї народности, бо ж кождий чоловік повинен свій нарід любити, так з другої сторони також добре, коли русини не є рівнодушні для своєї віри і Церкви, бо їм віри і Церкви треба, бо народу без віри в Бога ніколи ще на світі не було та й, напевно, що такого народу ніколи й не буде, і нарід без релігії, без віри мусить скоро знидіти й упасти...".

Теперішня „Свобода" досить регулярно подає вістки з українських громад в різних країнах, про їхню заробітчанську долю. Читаємо в 52-му числі 1911 року передрук з американсько-польської преси:

„...Загальне число русинів, мешкаючих в Злучених Державах, досягає 300,000. Вони суть розкинені по усіх стейтах... зорганізовані в кількадесят парохій та мають свого єпископа в Філядельфії. Руські товариства мають передусім церковний характер. Найбільшим асекураційним товариством є Руський Народний Союз (так тоді називався наш УНСоюз), що числить 14,000 членів. Культурні взаємини між еміґрантами і старим краєм суть досить оживлені; відтам беруть книжки і часописи... Наоборот, американські русини шлють обильні жертви на народні цілі. В Америці виходить ледви 5 руських часописей, і то тижневиків; характеристично, що тільки незначна частина руських еміґрантів прийняла горожанство в Злучених Державах.

За послідніх десять літ руська еміґрація звернулася головно до Канади: приміром, в 1909 році вона числила 7,000 людей. Усіх руських еміґрантів в Канаді числять на 150,000. Вони дістають від канадського уряду по 100 акрів землі на дуже догідних услів'ях і майже всі суть фармерами.

Митрополит Шептицький, об'їхавши минувшого року Канаду, сказав, що тамошні русини мають дуже світлу будучність перед собою...".

І навіть майже без змін залишилася остання сторінка „Свободи", як тепер, так і тоді віддавана під оголошення. Втім, вимоги до оголошень тоді були ще й суворіші:

„...Кожде оголошення мусить бути в редакції за тиждень перед датою виходу того числа часопису, в якім воно має бути поміщене. Оголошень телефоном не приймається.

... Редакція має право жадати від фірм або незнаних осіб, щоб прислали докази, що ведуть свій бизнес чесно і дійсно можуть додержати того, що обіцяють в оголошеню".

Правда, дорогий читачу, цікаво було на пару хвилин повернутися в далеке минуле? Певна річ – не для того ми взялися висвітлити тематичні паралелі у „Свободі", розділені віддаллю у 100 літ, щоб довести рацію Еклезіяста: мовляв, нічого під сонцем не змінюється. Ні, багато чого змінюється, але як колись, так і нині, так і в майбутньому людина стояла, стоїть і завжди стоятиме перед завданням, яке випливає з самої людяности – бути готовою щось приймати з нового, а щось ревно зберігати з минулого, з вічного.

П. Ч.

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Про лицарів визвольного руху

У „Свободі" 9 грудня появилася стаття Тетяни Будар „Лицарі визвольного руху", у якій згадано про діяльність у підпіллі та Українській Повстанській Армії братів і сестер з родини Федиків на Тернопіллі. Про трьох найбільш активних – Богдана, Володимиру і Ярослава – автор написала дуже скромно, не згадуючи найважливіші факти, імовірно, через брак відомостей. Це треба обов'язково доповнити, щоб читачі зрозуміли, чому цих молодих українських патріотів називаємо „Лицарями визвольного руху".

Богдан Федик (псевдо „Крук") був у 1944 році вояком Леґіону „Нахтіґаль". В УПА – командир сотні „Холодноярці", згодом – командир сотні „Лісовики" та командир Бережанського куреня. Відзначений за хоробрість Срібним хрестом бойової заслуги II кляси. Від квітня 1945 року він був командиром Тактичного відтинку ч. 177 „Стріла" (це терен південної частини Тернопільської області – від Бережан до Чорткова). Важко поранений у бою, героїчно загинув 7 травня 1945 року, маючи 25 років. Посмертно іменований поручником УПА.

Володимира Федик (псевдо „Галина") початково була провідником району Організації Українських Націоналістів, а в 1944-1948 роках – референтом Українського Червоного Хреста повіту Бережани. Через зраду була захоплена ворогом і героїчно загинула 24 серпня 1948 року, маючи 23 роки.

Ярослав Федик – загально знаний як „Славко", але його підпільне псевдо було „Заревич", надзвичайно відважний, бистрий, зарадний. В 1941-1948 роках – особистий охоронець і довірена особа Миколи Лебедя, якого кілька разів рятував у критичних ситуаціях. Від 1949 року він постійно перебував з Закордонного представництва Української Головної Визвольної Ради, яких готували для десантування в Україну. Сам також перейшов парашутний вишкіл і практику, виконував обов'язки „майстра скоку" під час чотирьох (1949, 1950, 1951, 1952 років) успішних десантів з американського літака кур'єрів до України. Був відзначений за хоробрість у 1951 році найвищою нагородою УПА – Золотим хрестом бойової заслуги I кляси. Тоді також іменований поручником УПА.

Це справді були лицарі визвольного руху і боротьби за волю України. В УПА саме для таких на збірках відділів гукали „Героям слава!".

Петро Содоль,
Байсайд, Ню-Йорк

Звертаюся з проханням

Праця редакції „Свободи" у світовому інформаційному просторі неоціненна. Ви дбаєте про те, щоб Україна була і щоб її народ був невмирущим.

Публікації тижневика надихають українців берегти себе національно, незважаючи на сучасні обставини, а тих, хто розчарувався, братися до справи знову. Читаючи газету, кожен патріот бачить, що він не один в цьому світі, і це додає сил та надії.

Звертаюся з проханням допомогти у пошуку інформації про мого родича Карла Бекисевича, який мешкав у США, за неперевіреними даними, – у штаті Ню-Джерзі, і помер у 1990-их роках. Він був двоюрідним братом моєї бабусі Євгенії Гасай. Його батько Іван Бекисевич народився в селі Токи, на Тернопільщині, і виїхав у США на початку минулого століття. Він був рідним братом батька моєї бабусі Василя Бекисевича. Моя електронна адреса: gasay_tv@mail.ru.

Петро Гасай,
офіцер Департаменту преси
Міністерства оборони України,
Київ

Вода – нове пальне для світу

Я пам'ятаю з дитячих років, як німці, коли не мали бензини для авт, то вживали деревину, щоб урухомити авта.

Газоґенераторні пристрої на автах не були такі вигідні як бензина, але авта рухались по дорогах Німеччини.

Це – приклад для України. Треба придумати, як обійтися без російського газу. Українці мають інженерів та науковців, які будують ракети, котрі злітають у космос, а така мала справа, як альтернативне нове пальне, не повинна бути великою проблемою.

Японці збудували авта, для яких за пальне служать водень і кисень. Американські автокомпанії спершу сказали, що це неможливо.

Але виявилося, що вода, як сполука водню і кисню, може дати більше горючости, ніж російський газ. Україна має багато води і має атомну енерґетику, щоб розбити воду на водень і кисень.

Юрій Кравчук,
Вільмінґтон, Делавер

Різдвяні свята

(акровірш)

Радіють стежки і дороги:
Ісус Христос у гості йде.
З'їде родина і всі з Богом
До столу стануть. Все вже є.
Вареників смак у кімнаті.
Яличка теплим світлом б'є.
На столі обрус, сіно в хаті
І з просфоркою батько йде...
Сніжинки на вікно сідають.
Веселиться уся рідня,
Яка несла зі свого краю
Традицію, що весь час жива.
А дітям нести її далі.

Василь Шляхтич,
Зелена Ґура. Польща

Будьмо пильні, панове!

До „Свободи" 22 листопада надійшов лист до провідників Вільного світу від колишнього політв'язня Святослава Караванського, який вміщено нижче.

Шановні провідники Вільного світу! До Вас звертається Святослав Караванський, громадянин України, змушений 1979 року еміґрувати до США після 30 років ув'язнення в соловецькому таборі.

Я знаю, що декого з Вас турбує доля України, яка опинилася під внутрішньою окупацією мафіозних промосковських структур, очолюваних Партією Реґіонів та Президентом Віктором Януковичем, який провадить етноцид українців в Україні.

Ситуацію в Україні сьогодні не до кінця усвідомлюють у світі. Владу в Україні захопила злочинна мафія, яка хоче ліквідувати українську незалежність, демократичний її розвиток, обернути її на сателіта тоталітарної Росії.

Більшість демократичних провідників світу досить поблажливо ставиться до феномену В. Януковича, не добачаючи в ньому загрози для Вільного світу. Вони від перших днів президентства В. Януковича закривали очі на порушення людських прав в Україні, і лише засуд Юлії Тимошенко трохи отямив їх від нерозумної фаворизації В. Януковича в його боротьбі з демократією.

Найстрашніше у цій історії є те, що на Заході і в Америці є сили, які підтримують це злочинне державне утворення і стараються представити його, як цілком демократичну країну.

У цьому криється величезна небезпека для Вільного світу, якому загрожує можливість, що продиктаторські цінності підмінять собою цінності демократичні.

Ідеться про дуже важливі для світу історичні факти – Голодомор в Україні та його організаторів. Це був злочин комуністичного СРСР. В часи попереднього Президента України Віктора Ющенка суд виніс свій вирок винуватцям Голодомору. Спадкоємцям його організаторів це не сподобалося, і вони завзялися цей вирок заперечувати. На догоду цим силам В. Янукович заперечив штучний характер Голодомору.

Світ має знати правду. Це дуже важливе і принципове питання сучасности. І це питання не можна легковажити і закривати очі на нього.

Існують десятки продемократичних організацій світу, почавши від ООН, але ніхто з них не буде виступати проти поширення неправди у світі та заперечення правди. А це їхня свята повинність. Виходить, що ми на ділі не маємо демократичних організацій у світі. Усі вони перебувають під контролею продиктаторських сил. Але хтось колись мусить порушити цей порядок і сказати світові слово правди, і зажадати від світу правдивих дій, опертих на правді.

Тому я і звертаюсь до Вас, панове провідники Вільного світу! Почнім з малого. Ви, як члени ООН, можете зажадати скликання під егідою цієї організації конференції „Геноцид та етноцид в Україні та світі". Досі це питання не було розглянуто на світовому рівні.

Згадаймо історію, панове! Коли Гітлер почав свою ненависницьку політику, майже ні одна світова організація не засудила його дії на всесвітньому рівні. І ця байдужість спричинила те, що Гітлер відчув себе ніким не контрольованим.

Сьогодні таким неконтрольованим почуваються В. Янукович. Його „штурмовики" погрожують демократам України, що без крови не обійдеться. Чи ж це не гітлерівська погроза, яка лунає в Україні через 100 років після Гітлера? Будьмо пильні, панове!

Святослав Караванський,
Дентон, Мериленд

Повертаючись до „Марсельєзи"

У часописі 1 жовтня була надрукована цікава стаття про трагічну долю поета Миколи Вороного і його сина Марка та переклад „Марсельєзи".

Кілька років тому я спробував перекласти „Марсельєзу" якнайбільш дослівно, але тільки перші три рядки, які звичайно французи співають. Тож посилаю їх до „Свободи".

З пошаною,

Володимир Микула,
Йонкерс, Ню-Йорк

Ходімо, діти Батьківщини,
День слави нашої прийшов!
Проти нас грізна тиранія
Закривавлений стяг підняла

Чи ви чуєте? По наших селах
Ричить жорстока солдатня.
До горла рветься нам вона
Різать ваших синів і коханих.

До зброї, гей, брати!
Ставайте у ряди!
Вперед! Вперед!
Щоб бридка кров
Впоїла борозни!

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Різдвяний обід в Головній канцелярії Українського Народного Союзу

ПАРСИПАНІ, Ню-Джерзі. – 19 грудня в Головній канцелярії Українського Народного Союзу відбувся святковий Різдвяний обід працівників канцелярії і редакцій газет „Свобода" і „Український тижневик". Учасників обіду привітав президент УНСоюзу Стефан Качарай, вони заспівали колядку і зфотографувалися.
Фото: Левко Хмельковський

Св. Миколай відвідав 241-ий Відділ УНСоюзу у Вунсакеті, Ровд-Айленд

ВУНСАКЕТ, Ровд-Айленд. – 4 грудня св. Миколай відвідав церкву св. Михайла. З нагоди свята о. Роман Ґолемба і секретар 241-го Відділу Українського Народного Союзу Джанет Бардел привітали дітей. У програмі, яку підготували Лідія Кузьма-Міняйлюк і Лідія Жук-Клюфас, були вірші і пісні, присвячені св. Миколаєві. Крім дітей, у виступі брали участь Юрій Міняйлюк та Іван Ткач. Батьки приготували смачне частування. Найважливішою подією свята став сам св. Миколай, який роздав дітям подарунки.

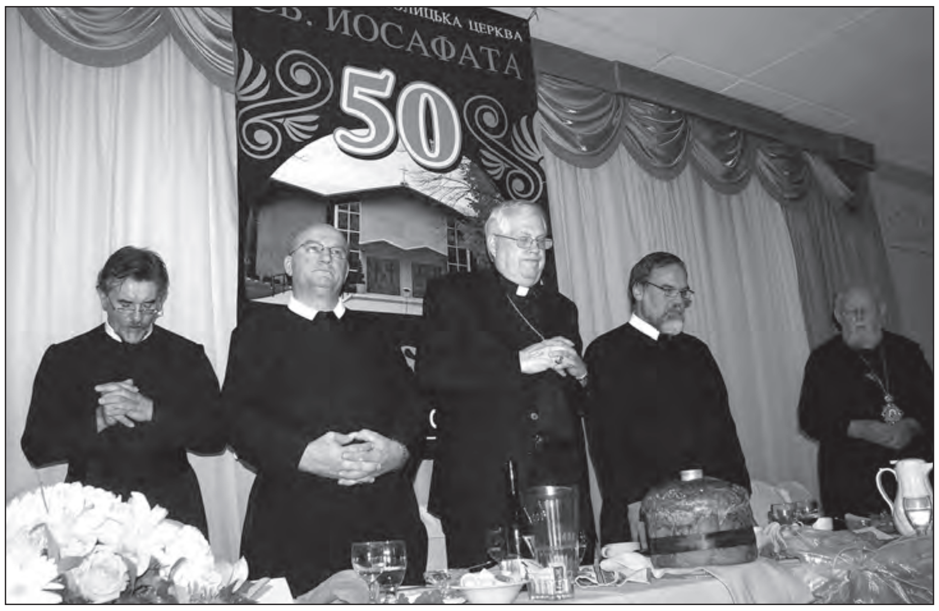
Лідія Жук-Клюфас

Відзначено ювілей церкви св. Йосафата у Ворені

ВОРЕН, Мишиґен. – Минуло 50 років від того дня, коли посеред містечка зібралися українці, які мріяли на цьому місці побудувати свою церкву. Засновниками церкви були о. Михайло Чупа, Василь Гулавський, Михайло Вовк. А 12 листопада 2011 року в Українському культурному центрі зібралася громада Дітройту на бенкет, щоб відзначити 50-ліття церкви св. священомученика Йосафата.

Відкрив і провадив свято д-р Роман Колодчин. Почесного гостя Владику Ричарда-Стефана Семінака привітали хлібом і сіллю парафіяни Юрій Воронович та Лідія Юрків-Гулавська. Хвилиною мовчанки присутні вшанували пам'ять парафіян і священиків, які відійшли у засвіти.

Виступили „Українські квіточки" – діти з садочка 76-го Відділу Союзу Українок Америки, підготовлені Мирославою Бараник та Анною Ткачук з музичним супроводом Галини Яловенко.

На бенкеті в церкві св. Йосафата (зліва): о. Маріо Дацишин, о. Василь Салковський, Владика Ричад Семінак, о. Филип Сандрик і Владика Олександер Биковець.

Під час Служби Божої в церкві св. Йосафата Владика Ричад Семінак, о. Филип Сандрик, о. Маріо Дацишин, о. Андрій Бурда, о. Даниїл Чайковський, о. Володимир Петрів, о.Володимир Рибіцький та Вівтарна дружина.

Учні Школи парафії Непорочного Зачаття, підготовлені Ольгою Новачинською та Іриною Свиткою, привітали присутніх з ювілеєм, подякували парафіянам та священикам церков св. Йосафата та Непорочного Зачаття за те, що дбають про школи. Віршований сценарій привітання написала для учнів поетка Віра Крива.

Приємно було слухати англомовний хор церкви св. Йосафата під керівництвом Лілі Літинської. Немов соловейко з України, прилетіла співачка з чарівним сопрано Оля Яловенко. Акомпаніювала їй рідна мати Галина Яловенко.

Український хор під керівництвом Володимира Щесюка продовжив пісенне свято.

Після молитви, яку промовив парох церкви Непорочного Зачаття о. Даниїл Чайковський, гості мали вечерю. А по вечері Любомир Гевко розповів про історію будівництва храму та парафії.

У програмках, які мали всі гості, було названо священиків, які трудилися для парафіян. Це були оо. Йосиф Мартинюк, Йосиф Барнич, Нестор Феціса, Костянтин Височанський, Михайло Стельмах, Крістофер Войтина, Бернард Панчук, Василь Салковський, Філіп Сандрик, Маріо Дацишин, який і зараз є парохом церкви св. Йосафата у Ворені.

Присутніх привітав Владика Р.-С. Семінак. Вітали на святі відомого в громаді і в церкві парафіянина – д-ра Павла Джуля з його 90-річчям.

Заключне слово-молитву промовив о. Володимир Рибіцький.

Свято продовжилося забавою, до якої грала музика під керівництвом Василя Перця.

Ніна Василькевич

---

13 листопада Владика Ричард Семінак в церкві св. Йосафата відслужив Літургію, присвячену ювілеєві парафії. Владику вітали Ліда Юрків-Гулавська і Юрій Воронович хлібом і сіллю, а діти Катруся Барбуляк та Матей Джакс вручили йому квіти.

Парох церкви о. Маріо Дацишин запросив Владику для відслужения Літургії. Йому асистували оо. Филип Сандрик, о. Даниїл Чайковський, Маріо Дацишин, Володимир Рибіцький та Андрій Бурда. Співав церковний хор під керівництвом Володимира Щесюка.

Після у парафіяльній бенкетовій залі продовжувалось святкування. Слава Корнелюк прочитала власний вірш, присвячений пам'яті св. Йосафата. Після неї виступів парох о. М. Дацишин подякував всім за присутність на святі та відзначив важливість церковного хору, диригентами якого були Олег Хміль, Володимир Літинський, Богдан Кушнір і тепер В. Щесюк. Головами хору були Осип Бевцик, Осип Шулик, Семен Стецюк, Іван Совірка і тепер – Зеня Серафин. Засновницею та диригенту англомовного хору була Ліля Літинська. Церква постійно має відданого заступника дириґента Стефана Феденка, який понад 20 років щоденно прислуговує в церкві.

Віра Крива

Каса „Самопоміч" нагородила молодих ощадників

ЧИКАҐО. — „Гурток юних щадників" кредитівки „Самопоміч" об'єднує дітей віком до 18 років, що мають рахунок у кредитівці. Програма заохочує дітей бути ощадливими, і винагороджує тих дітей, як реґулярно вкладають гроші на рахунок.

Каса „Самопоміч" періодично проводить розіграші, в яких беруть участь діти віком до 18 років, що належать до „Гуртка юних ощадників". У 2011 році було проведено дві розіграші: у січні – після Різдвяних свят та у червні – після закінчення шкільного року. З-поміж усіх дітей, у котрих був щонайменше один вклад на рахунок протягом кваліфікаційного періоду, було вибирано двох щасливців у кожній філії Кредитівки. Також нагороджено двох учнів шкіл українознавства в Чикаґо й Ню-Джерзі.

Відкрийте рахунок своїм дітям у кредитівці „Самопоміч", або зголосіть вже існуючий рахунок на участь в „Гуртку юних ощадників" Каси „Самопоміч". При тому повідомте працівникові Каси, до якої Школи Українознавства дитина ходить, щоб на рахунку дитини була правильна позначка. Тоді й школа з того скористає. Чергова льотерія відбудеться 20 січня 2012 року.

Кваліфікаційний період – від 1 жовтня 2011 року до 14 січня 2012 року. Кожен молодий член кредитівки, якому на 1 жовтня 2011 року ще не сповнилося 18 літ, кваліфікується на розіграшу, якщо на його рахунку є щонайменше один вклад протягом кваліфікаційного періоду.

За докладнішою інформацією звертайтеся до працівників кредитівки „Самопоміч", або на електронну адресу: students@selfreliance.com. Інформацію можна також отримати, на веб-сторінці Кредитівки:www.selfreliance.com.

Прес-служба Кредитівки „Самопоміч"

Ірена Забитко пише про Україну

БЕТЛЕГЕМ, Пенсильванія. – 6 листопада 91-ий Відділ Союзу Українок Америки влаштував зустріч громади з письменницею Іреною Забитко, добре презентованою в американському літературному світі новелею „Невмите Небо", збіркою оповідань „Коли Люба залишила дім" , оповіданням „Домашній чорнозем" та іншими творами. Авторка вже одержала низку літературних нагород.

Письменниця народилась у сім'ї українських іміґрантів у Чикаґо, виросла в українській дільниці міста.

У своєму виступі вона підкреслила: „Ми, як українці в цій країні, повинні пропонувати американцям і світові огляд подій нашої історії...".

Дуже важливим творчим проєктом І. Забитко є фільм „Життя у мертвій зоні", присвячений трагічним наслідкам катастрофи у Чорнобилі. Проте, щоб довершити цей кінотвір, потрібна активна підтримка з боку української громади.

Пожертви можна переслати до: Wheat Street Production, Inc. P. O. Box 898, Apopka, Fl 32704-0898, докладнішу інформацію можна знайти на веб-сайті: www.lifeinthedeadzone.com.

Роман Мац

Виставка в Чикаґо, присвячена третій хвилі еміґрації

ЧИКАҐО. – Український Національний Музей вперше презентує виставку, присвячену третій хвилі української еміграції. Відкриття 11 відбулося 4 листопада з участю представників кількох поколінь еміґрантів, американських істориків та журналістів.

Проведення виставки дає можливість сучасникам оцінити те, що відбулося в житті цілого покоління. Організаційний комітет очолили члени дирекції музею д-р Юрій Грицеляк, Богдан Дудич і Орест Гриневич. Вони доклали багато зусиль, щоб здійснити задумане. На їхнє звернення у пресі відгукнулося багато людей, які перебували у таборах, з багатьох міст Америки.

Вагому пошукову роботу в архівах музею з вивчення документів та відбору необхідного матеріялу провела куратор Марія Климчак. Також видано двомовний англо-український путівник до експозиції.

Президент музею Ярослав Ганкевич, відкриваючи виставку, пригадав про свої дитячі роки, проведені у Ваєрні, у таборі „Ді-Пі", де у народній школі його батько був директором, а мати вчителювала.

Марія Климчак звернула увагу присутніх на те, що засновники музею, прибувши з таборів „Ді-Пі", зуміли створити музей-архів, який відкриває невідомі сторінки української історії.

Історик Любомир Луцюк, професор Королівського військового коледжу Канади, у своєму виступі наголосив: „Це були жертви Другої світової війни, вони мали політичну думку про те, що вони мають зберегти український дух в таборах і перенесли цей дух до еміґрації, щоб зберегти ту силу на майбутнє, коли буде вільна Україна". Його доповідь про психологічні аспекти життя у таборах усі слухали з великим зацікавленням.

Ще одним доповідачем був американський історик Марк Вайман, професор Ілинойського університету. Він провів паралель – „переміщені особи" у своєму і нашому світі.

5 листопада відбулася зустріч головних доповідачів з відвідувачами музею, а 6 листопада велику слухацьку авдиторію зібрав д-р Мирон Куропась, який розповів про американську іміграційну політику 1945-1949 років.

Експозиція поділена на три розділи. Перший пояснює основні історико-політичні причини, що призвели до еміґрації українців в XX ст., друга частина – це табори переміщених осіб „Ді-Пі" та їхня структура.

Третя частина через біографії окремих особистостей розповідає про можливості, якими скористалися еміґранти в Америці.

Для оформлення відбиралися тільки автентичні речі. Вишиті сорочки Оксани Теодорович, Рути Ґалібей, Орести Фединяк, Олександри Кочман з Чикаґо, Марії Лазарук з Мілвокі – це жива традиція поколінь. Родина Бутенків з Сиракюз, Ню-Йорк, зберегла медичні інструменти Іларіона Домбчевського. Колекцію теслярських інструментів привіз з собою архітектор Іван Бутенко.

Серед дитячих речей – український народний одяг Діді Домбчевської-Бутенко, її дерев'яна шкатулка з автографом від св. Миколая та плюшевий ведмедик з пораненою лапкою. Лесі Дяченко-Кочман мама купила ляльку у Братіславі, і з нею мисткиня не розлучається досі.

Цікавим експонатом є недошитий килим Тетяною Дяченко на мішковині, одна сторона якої має велику кольорову емблему американської продуктової корпорації у Мінесоті.

Надзвичайно цінними є речі, які розповідають про історію відродження Пласту в таборах. Їх передав музеєві св. п. Юрій Яримович. Оксана Теодорович передала багато фотографій.

Збагатили виставку парафія свв. Володимира і Ольги в Чикаґо, Ярослав Мартинюк з Вашінґтону, Олексій Коновал з Чикаґо та Надія Троян з Конектикуту, Марія Гриневич з Чикаґо, заслужений спортивний діяч Микола Касіян з Філядельфії, мисткиня Катерина Кричевська-Росандіч з Каліфорнії і багато інших.

Д-р Андрій Мельник знайшов на мапі свій табір переміщених осіб.
Фото: Марія Климчак

„Ми з дружиною Джоаною вдячні людям, які вклали свої старання і любов у цю виставку", – написав у книзі відгуків генерал Збройних Сил США, д-р Ростислав Пшеничний-Зайчук. „Захоплений. Нехай Бог благословить", – це запис о. д-ра Бориса Ґудзяка, ректора Українського Католицького Університету у Львові.

Спонзорами виставки є Фундація „Спадщина" Першого федерального щадничого банку „Певність" та Фундація „Самопоміч" кредитівки „Самопоміч".

Виставка триватиме до 31 січня 2012 року. Адреса музею: 2249 W Superior St., Chicago, Il 60612.

Марія Климчак

Св. Миколай відвідав українські громади в Америці

КЕРГОНКСОН, Ню-йорк

18 грудня в залі Української католицької церкви св. Трійці відбулася святкова зустріч з св. Миколаєм. У мистецькій програмі виступили з танцями учні школи танців, яку провадить Андрій Оприсько, а потім учні парафіяльної школи представили літературно-музичний монтаж з піснями, танцями і віршами. Його підготували Богдан і Марія Угрини.

Л. Хм.

Учасники свята в Кергонксоні, Ню-Йорк, зустрілися з св. Миколаєм. *Фото: Левко Хмельковський*

ДЖЕРЗІ-СИТІ, Ню-Джерзі

18 грудня, після Служби Божої, яку відслужив в Українській католицькій церкві свв. апостолів Петра і Павла о. Василь Путера, до церковної залі, яку гарно прикрасила вчителька Олена Галькович, зійшлися батьки, бабусі, дідусі і гості, а також о. Ігор Сенюк з Байону з родиною.

При вході до залі було солодке і кава, де батьки і учні частували всіх присутніх. Дехто придбав собі солодощі додому, щоб цим самим допомогти школі.

Ведуча О. Галькович розпочала урочисте свято св. Миколая. Вже не перший рік у церкві свв. Петра і Павла проводяться такі свята, під час яких саме діти дізнаються більше про св. Миколая Чудотворця, своє коріння, про свою історію, традиції. О. Галькович передала слово о. В. Путері, який освятив ікони Миколи Чернецького і роздав учням „Рідної школи“.

Вчителі і учасники свята з св. Миколаєм. *Фото: Віра Лотоцька*

Подарунок отримує Миколка Лотоцький.

Потім о. В. Путера засвітив Різдвяну ялинку і сказав, що по всьому світі засвічуються ялинки, і українська ялинка з Карпат засвітилася у Ватикані. Він розповів, що св. Миколай роздавав подарунки бідним дітям, сиротам, і ця традиція існує по сьогоднішній день. Також о. В. Путера побажав дітям, щоб були чемними, здоровими, гарно вчилися, щоб св. Миколай і наступного року прийшов до них.

Після промов почалася мистецька частина під керівництвом вчительки Марії Поліщук. Учні „Рідної школи“ Джесіка Дем’янич, Христина і Адріян Струси, Олеся і Роксоляна Греби, Софія Поліщук, Христина Сорочан, Роман Николин, Дана Бартків, Вікторія Ціховська, Катруся Сорочан, Андрій і Роман Лахоцькі, Максим Ксинюк, Антон Стець, Олесь Поліщук, і Роман Семенів та інші чекали на концерт і св. Миколая. Учні були були одягнуті у вишиванки. Вони читали вірші, співали пісні про св. Миколая, грали на музичних інструментах. Слухачі в залі слухали з захопленням і колядували разом з дітьми.

На закінчення святкової програми всі діти гукали св. Миколая і співали колядку „А хто-хто Миколая любить“. Св. Миколай не забарився, приїхав до дітей, привітався з ними і сказав, що мусів до них приїхати, бо вони чемні і слухнані, добре вчаться, ходять до церкви, а головне, мусів відповісти на листи дітей, які йому написали, і роздати подарунки, які вони просили.

На закінчення програми О. Галькович, батьки, діти та вчителі школи висловили щиру подяку за фінансову підтримку місцевому осередкові Українського Конгресового Комітету Америки, віцепрезидентові Української-Американської Федеральної Кредитівки „Самопоміч“ Ярославові Завійському, о. В. Путері, директорові школи Орестові Поліщукові та батькам за організацію свята.

Подякували св. Миколаєві (Володимир Ціховський) і ангелові (Дж. Дем’янич), Людмилі Греб – голові батьківського комітету, О. Галькович, Луцині Дем’янич, Марії Ласці, М.Поліщук, Станіславові Сорочанові та Оксані Куцій.

Дарія Малиновська

За „Русинський...

(Закінчення зі стор. 5)

ством...".

Отож відомі закарпатські мовознавці дружно поставили словнику Ю. Чорі „двійку". Але на цьому невігласи-політикани не вгомонилися.

Той самий „дохтор" Євген Жупан, з ініціятиви якого обласна рада й голосувала за фінансування горе-словника, тепер уже подав ідею відкриття в Ужгородському Національному університеті „катедри русинської мови і літератури". Люди, що не розуміються на мовознавстві, буквально тероризують своїм неуцтвом.

Професор Іван Сабадош, завідувач катедри української мови УжНУ, є автором найфундаментальнішого на сьогодні діялектного закарпатського словника. Над своїм „Словником закарпатської говірки села Сокирниця Хустського району", що містить 16 тис. слів, учений працював понад 20 років.

На чергову пропозицію Є. Жупана він тільки розводить руками: „Там нема з ким говорити! Я абсолютно авторитетно заявляю, що літературної русинської мови, яка придатна для закарпатців, немає.

Бо літературна мова – це мова літератури. А її якраз нема! Літературна мова формується десятиліттями, а то й століттями. І не вказівкою згори, а еволюційно. А головне, що нема жодних причин для її творення.

Для кожного діялекту можна створити літературна форму. Але навіщо?

Адже абсолютна більшість діялектів у світі цілком добре почуваються в усному мовленні. Бо всі інші функції чудово виконує загальнонаціональна літературна мова.

А на Закарпатті існує не один і не два діялекти. Тут кожне село говорить по-своєму. То скільки накажете творити тут літературних мов? Це нісенітниці! Автори таких абсурдних ідей кличуть нас не до прогресу, а до темряви! Не дивно, що в їхньому колі нема жодного серйозного мовознавця".

Справді виходить дивна річ: найповніший закарпатський діялектний словник відомий лінгвіст І. Сабадош видає за власні гроші. А недолуге аматорство ледь не видали за наші з вами кошти.

То, може, Закарпатська обласна рада замість займатися прожектами Є. Жупана, який добре розуміється хібащо на педіятрії, підтримувала б фахові видання закарпатських мовознавців? Адже на Закарпатті діялектологія найкраще вивчена в Україні.

От видали би для бібліотек діялектний атлас Йосипа Дзендзелівського, словник І. Сабадоша, кандидатську дисертацію Павла Чучки-молодшого, диви, й Є. Жупан з о. Дмитром Сидором щось би довідалися з поважної науки і вже б не вимагали для себе окремої катедри. Просто по-людськи шкода – пропадають у темряві...

м. Ужгород

Українські „The Beatles“

Данило Яневський, Чикаго
Оксана Денисюк , Чернівці

Спеціяльно для тижневика „Свобода”

Наприкінці 1960-их років вокально-інструментальний ансамбль „Смерічка” Вижницького районного Будинку культури (чи не найменшого району чи не найменшої области СРСР – Чернівецької) перевернув душу, серце, свідомість всіх радянських меломанів. Від західнього Чопа – до східнього Владивостоку. Від північного Мурманська до південної Бухари. Українські хлопці та дівчата – голосні, щирі, відкриті, з невдаваними посмішками та феноменальними вокальними даними.

Несподівано для всіх Василь Зінкевич та Назарій Яремчук стали лавреатами накращої пісні Радянського Союзу 1971 року. Вижниця, Чернівці, Україна – шаленіли! За 40 років Книга рекордів незалежної України офіційно зафіксує досягнення: „Смерічка” – єдиний український музичний колектив, котрий два рази поспіль перемагав на радянській естрадній сцені. „Червону руту” та „Водограй” разом з В. Зінкевичем та Н. Яремчуком, а також Володимиром Івасюком співали усім Союзом – „від Москви до самих до окраїн”.

Левко Дутківський, творець та керівник „Смерічки”, пригадує, що в ті роки лише на перший погляд все було просто з виконанням пісень українською мовою. „Насправді я дуже добре пам’ятаю, коли напередодні нашого чергового вильоту до Москви наші місцеві комуністичні партійці наказали нам, аби ми у столиці Радянського Союзу співали „Мой адрес – Совєтскій Союз”. Ми мусили погодитись, адже нам могли приписати націоналістичні настрої. Але коли ми приїхали до Москви і нас на студії запитали, що ми співатимемо, то наша відповідь обурила усіх! Ніхто не хотів чути російських пісень, всі вимагали наших пісень – наших, українських. Їх просто люди дуже любили”, – говорить Левко Тарасович. І додає: „З цензурою колективові стало значно простіше боротись лише після виступу „Смерічки” перед головним комуністом країни Леонідом Брєжнєвим. Радянський керівник

Меморіяльна дошка на будинку Чернівецької обласної філармонії
Фото: Ярослав Левицький

Назарій Яремчук (мол.)
Фото: Ярослав Левицький

Дмитро Яремчук
Фото: Ярослав Левицький

Марічка Яремчук
Фото: Ярослав Левицький

після концерту особисто привітав артистів, потиснув їм руки та сказав, що їхня творчість дуже зворушила. Після цих слів на погрози місцевих партійних вождів порвати „Смерічці” сценічні костюми, поламати музичне обладнання та накоротко постригти вокалістів вже можна було не звертати уваги.

„Смерічку” називали українським „The Beatles“. Популярність обох музичних гуртів на теренах СРСР (не говорячи вже про Україну) була однаковою. Тому і не любила ні тих, ні інших совєтська влада. Адже обидва гурти самим фактом свого існування заперечували, відкидали всі канони „соціялістичного реалізму”. Заборонити надпо-

(Закінчення на стор. 14)

Українські...

(Закінчення зі стор. 13)

пулярних артистів було неможливо. Британський гурт – з причин географічних. Український – з міркувань політичних. Тому пішли іншим шляхом – в будь-який спосіб намагалися розсварити музикантів. Наслідки не забарилися.

Славний український музикант, учасник „Смерічки” Віктор Морозов пригадує: „Василь Зінкевич пішов зі „Смерічки“ ще в середині 1970-их, і Левка Дутковського „пішли” з Чернівецької філармонії, причому двічі, наскільки мені відомо. Назарій співав зі „Смерічкою” до кінця свого життя, і розпалася вона лише після його смерти...”.

Колеги Н. Яремчука, Оксана Савчук та Іван Кавацюк (дует „Писанка”) кажуть: мабуть, такий був задум Божий. Так мало статись, щоб усі, відзначені генієм Л.Дутківського, несли світло надалі. Аби не дати тому світлові згаснути. Аби посилити його. Спалах „Смерічки”, заснованої Левком Тарасовичем, осяяв всі українські світи по всіх континентах. Якби не „Смерічка”, український світ був би іншим – очевидно, не таким барвистим, не таким дзвінким, не таким сердечним.

Н. Яремчук завжди ретельно, дуже прискіпливо вибирав пісні. А тому усі його виконання, кожен вихід на сцену – це стовідсоткове віддання себе, це повне єднання з тими, для кого він співав, з тими, хто розумів, про що він співає. Його дружина Дарина порівнює пісні чоловіка із Біблією. Каже, що у кожній композиції дуже багато любови, а глибина його серця не мала меж.

Колеґи по сцені розповідають, що Н. Яремчук ніколи не мав звички голосно розспівуватись. Брав газету, сідав у куточку та тихенько зачитував рядок за рядком, розігріваючи голосові зв’язки. „Писанка”-Оксана Савчук завжди захоплювалась Назарієвим ставленням до жінок.

„Ми були півроку на гастролях. Це було у США та Канаді у 1993 році. Оскільки костюмера у нас не було, а я була єдиною жінкою в колективі, отже, прасувала усім чоловікам сорочки. Назарій мені не дозволяв цього робити. Він дуже шанобливо ставився до мене і це було дуже зворушливо. Також пригадую, що при першій кращій нагоді та коли випадала вільна хвилинка, Назарій Назарійович одразу біг у крамниці і купував подарунки синам, донечці Марієчці та дружині”.

Співаки, котрим пощастило працювати з Н. Яремчуком, розповідають про те, як він залюбки давав настанови молодим виконавцям. І усіх їх вчив найперше любити, шанувати свого слухача, розуміти його та відчувати. З роками, що минули після його відходу у вічність, кількість цих переповідок буде тільки побільшуватися – такою є доля кожної леґенди.

А Н. Яремчук, як і „The Beatles“, став леґендою і за життя, і в дуже мололому віці. Кар’єра його, як і ліверпульського гурту, була дуже стрімкою і, на жаль, короткою. Але і цього вистачило, аби уся земна куля полюбила його голос.

З нагоди Яремчукового 60-ліття на будинку Чернівецької філармонії відкрили меморіяльну дошку. Відкрито і кімнату-музей. Річ, очевидно, потрібна. Але не необхідна.

Безсмертя не потребує меморіяльних дошок та музейних кімнат.

Назарій Яремчук.
Фото з архіву Віктора Морозова

Назарій Яремчук та Василь Зінкевич (1960-ті роки).
Фото з архіву Віктора Морозова

„Смерічка”. Кінець 1960-их-початок 1970-их років. В центрі – Левко Дутківський. Праворуч від нього – Назарій Яремчук, ліворуч – Василь Зінкевич . Фото з архіву Віктора Морозова

Концерт на стадіоні (Чернівці, кінець 1980-их–початок 1990-их.
Фото з архіву Віктора Морозова

Top four reasons to sign on to Bill Pay* with
Self Reliance New York
E-statements
No check to write
No envelopes to lick
No stamps to stick
Just a click!
www.selfrelianceny.org
SELF RELIANCE NEW YORK
Federal Credit Union
A full service financial institution serving the Ukrainian American community since 1951.

Різдвяний концерт Київського камерного хору

Богдан Марків

ГАРТФОРД, Конектикат. – Концерт Київського камерного хору 30 листопада почався бадьорою кантичкою „Христос у Вифлеємі" Степана Дегтяревського, краще знаного під прізвищем Дехтярьов. В тому ж дусі виконано пісню Івана Домарацького.

Великим контрастом стала „Старовинна пісня" у формі монодії. Монодія постала в Греції в XVI ст. на подобу римського Григоріянського хоралу, де всі співають в унісон. Коли монодія увійшла в ужиток в українській Церкві, докладно невідомо. В концерті моління співав один голос, а в каденціях уведено хор низьких чоловічих голосів. Твір „О, Пречиста Діво Мати" Олександра Кошиця змодифіковано: кожен рядок мав інший варіянт.

Запаливши одну свічку, хор заспівав „Милість спокою" Кирила Стеценка. Виконання твору було присвячено жертвам Голодомору 1932-1933 років. Цей жест був на часі, бо в листопаді українці по цілому світі виголошували скорботні моління за спасіння невинних душ.

Були виконані твори сучасних композиторів – триптих Віктора Степурка „Отче наш", „Святий Боже" і „Хваліте Господа" і дві релігійні пісні Валентина Сильвестрова. На завершення відділу заспівано „З нами Бог" Петра Турчанинова.

(Закінчення на стор. 17)

В Школі ім. Данила Нарбута дбають про ялинки

ЧЕРКАСИ. – В дитячій художній школі ім. Данила Нарбута навчається понад 400 учнів з різних шкіл обласного центру. Кілька років тому тут перед наближенням нового року діти почали виготовляти новорічні ялинки з пляшок і паперу, щоб зберегти дерева, які вирубують в лісах для новорічних свят.

Учні виготовляють також ялинкові прикраси – ангелочків, сніжинок, казкових героїв.

Олександер Костирко

Юні майстри з виготовлення ялинкових прикрас (зліва): Богдан Бунякін, Валерія Ткаченко, вчителька Анна Алабіна, Настя Шепета, Катя Мойсеєва.

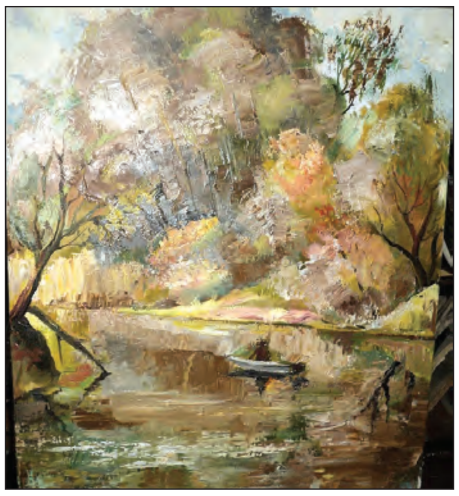

Ірина Замрикота з виготовленими іграшками.
Фото: Олександер Костирко

Дивосвіт Володимира Гамиріна

Володимир Гамирін. „Прихід".

Володимир Гамирін. „На Хоролі".

МИРГОРОД, Полтавська область. – Володимир Гамирін народився на мальовничих берегах оспіваного ним у своїх художніх полотнах Хоролу, початкову художню освіту здобув у керамічному технікумі, продовжив навчання у Львівській академії мистецтв. Його захопили хорольські вечори, сумовита палітра лісостепу, сліпуча брама небес.

Майстер малює в основному пейзажі рідної природи – береги річки Хорол, орієнтуючись на традиції українських дореволюційних клясиків.

Будиночок над Хоролом, кіт, палітра й пензель – його світ, у якому він живе і пише картини. Його полотна можна побачити у приватних колекціях США, Німеччини, Англії, Франції, Італії, Австралії. Мав 15 персональних виставок

Анатолій Сазанський

Різдвяний...

(Закінчення зі стор. 16)

Друга частина концерту була присвячена загально відомій музиці в аранжуванні молодих композиторів у формі хороводів. При цьому не було диригента, бо виступали поодинокі групи колядників – кожна з іншою піснею, ходячи по сцені з мініятюрними дзвіночками, подекуди вживаючи сопілок і тамбурина. Вони сповіщали новину про Різдво Христове під час співу різних коляд. Це справило враження колядування кількох груп одночасно. У хорі співала 21 особа.

НОВІ ВИДАННЯ

Спроба Ірини Жиленко святкувати життя

Левко Хмельковський

Ірина Жиленко. „Homo Feriens. Спогади". Передмова Михайлини Коцюбинської. Київ. „Смолоскип". 2011. 816 стор.

Коли я отримав листа від Осипа Зінкевича з пропозицією поділитися з читачами „Свободи" думками про книгу спогадів видатної української письменниці Ірини Жиленко, то відразу ж погодився. Адже Микола Жулинський про це видання писав: „Ви думаєте – це звичайна книга спогадів? Далеко ні! Це емоційно чутливе переживання далекого і близького минулого, витворене на художньому опрацюванні спогадів, щоденникових записів, листів, власної поетичної і життєвої долі. Це також і своєрідна біографія славетного покоління шістдесятників, образне оживлення незабутніх днів творчої молодости та громадського змужніння. Це спроба осягнути природу і драму таланту мистця".

Коли я отримав від О. Зінкевича книгу І. Жиленко, то засмутився, бо у наш стрімкий час нелегко подужати понад 800 сторінок великої монографії.

Коли почав читати спогади, то вже не міг зупинитися. Передовсім тому, що ми з І. Жиленко – ровесники, тож усі описувані події пережили одночасно, хоча в різних містах і за різних обставин. Ми одночасно вчилися в одному університеті – вона на вечірньому, я на заочному відділеннях близьких до себе факультетів – філології і журналістики. Самі події хвилювали і запам'ятовування: студентські незгоди-заворушення. порожні продовольчі крамниці і видавання деяких харчів за місцем праці чи проживання, передчасна смерть Василя Симоненка (І. Жиленко не поїхала на похорон через хворобу, а мене в Черкасах не відпустили з праці), трагедія Куренівки (у Києві про це йшов людський гомін, а я почув від київських летунів, бо преса мовчала), криптограма в „Радянській Україні" („На москалів, ляхів і юд"... – досі зберігаю це число газети), стаття „Еверест підлості" (І. Жиленко чи не навмисне не згадала автора – Миколу Негоду) і багато інших подій, якими були сповнені минулі роки.

Друге, не менш істотне: у спогадах вдало охарактеризовано людей мого покоління, яких називали „совками". Потужна ідеологічна машина безупинно працювала над ствердженням так званої „нової радянської людини", а насправді – „совка". В СРСР не було жодної вістки про катастрофи, епідемії, землетруси, не було зовнішніх війн і загиблих там вояків, були заборонені згадки про Голодомор, не було хронічних п'яниць, наркоманів і душевно хворих. У мистецтві не було місця для інтимного життя, особистих переживань, суму чи розчарування – тільки бадьорий марш народу, який у напруженій праці будує світле комуністичне майбутнє. Кінофільми, пісні, поезія – усе радісне, переможне.

Я вдячний І. Жиленко за те, що вона не заперечує цього впливу, сміливо відносить себе до мільйонів своїх ровесників, які сприймали за правду усі ці ідеологічні витвіки тоталітарного режиму. Адже коли вона була заступником секретаря комсомольської організації редакції газети „Молодь України", то секретарем був Дмитро Степовик. Ця обставина не стала обом перешкодою на шляху до прозріння. Сама І. Жиленко в молоді роки українською мовою говорила тільки в селі, а в місті – російською мовою.

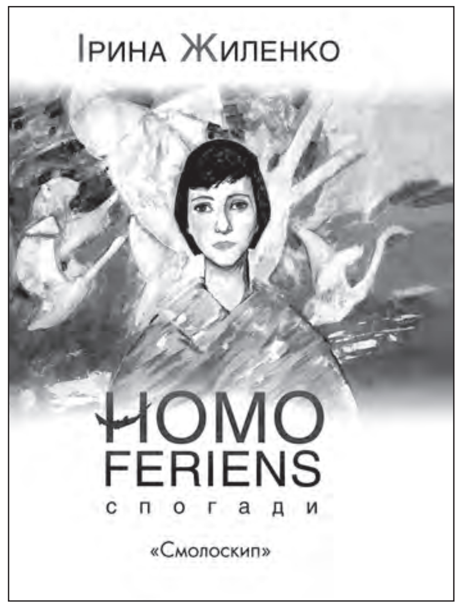
Шлях І. Жиленко в поезію виявився складним. Її покликанням стала тонка душевна лірика. У передмові Михайлина Коцюбинська написала: „Homo feriens", „людина святкуюча"... Оця святковість, відчуття радости буття наперекір усьому, попри усю чорноту, яка була, є та й завтра не зникне у світі". Здавалося, така поезія мала б відповідати вимогам комуністичних чинуш? Але ж ні! Поезія І. Жиленко виявилася дуже особистою, чиновникам незрозумілою, а для народу, за їхнім рішенням, шкідливою. Тому що ця поезія підносила людські душі над буденними мріями про хліб, працю, житло до тих висот, де може бути лише ідеалізоване сприйняття життя, любови, творчости".

Спогади – річ документальна, тому вимагають правди, щирости. Навіть в особистих оцінках. І. Жиленко багато разів заперечує свою приналежність до шістдесятників, тому що сама не писала закличних віршів, не зазнала жорстоких репресій (хоча доступу до вільного, без цензури, друкування своїх творів не мала), але вона насправді теж була серед шістдесятників, бо не тільки жила, приятелювала, співпереживала з ними, а й була поетичною душею цього незвичайного руху. Її судження, її оцінки своїх сучасників суб'єктивні і щирі.

Квітень 1962 року. В Спілці письменників обговорюють творчість молодих. Серед них Володимир Яворівський з Одеси – „досить цікавий, але позер", студент Іван Ільєнко – „непогано, але традиційно", Роман Лубківський – „ніякий", Павло Мовчан – „жодного вірша по-справжньому докінченого, але велика сила і химерість образу". Відчутна позиція авторки – вона намагається знайти особам виправдання, залежне від обставин, тому оцінки впродовж книги не раз змінюються.

Поети старшого покоління, які вже здобули місце на Олімпі, до шістдесятників ставилися поблажливо, бо в молоді роки самі були буремні. І. Жиленко співчуває їхньому перародженню: „Тільки й лишаться в літературі їхні молодіжні геніяльні „заявки". Все інше – римований непотріб. Це навіть не данина інстинктові самозбереження – це вже патологія, лакейська збоченість, якийсь мазохізм, який має ознаки холодної розпус-

(Закінчення на стор. 19)

Обкладинка книжки Ірини Жиленко з її портретом пензля Віктора Зарецького.

Презентація спогадів Ірини Жиленко

КИЇВ. – 30 листопада у Будинку колишньої Української Центральної Ради (тепер Будинок вчителя) відбувся вечір спогадів про шістдесятників та презентація книги Ірини Жиленко „Homo Feriens".

Відому поетесу й автора книги вітали Богдан Горинь, академіки Микола Жулинський і Любомир Пиріг, Атена Пашко, Людмила Семикіна, Лесь Танюк, Наталка Білоцерківець, Любов Голота, Наталія Кучер та Олексій Сінченко.

Поетичні й музичні вітання адресували авторці Надія Боянівська, Олена Голуб, Лариса Кадирова та Діяна Петриненко. Від видавництва слово взяв Ростислав Семків, який передав І. Жиленко і всім присутнім вітання від засновника „Смолоскипа" Осипа Зінкевича та його дружини Надії, а також першодруки поезій авторки на американському континенті у випусках часопису „Смолоскип" за 1963 та 1967 роки. Вів вечір Євген Сверстюк.

Спогади у книзі йдуть ніби двома паралельними потоками. Перший – цитати або перекази з щоденників, записників, що їх вела у різні роки І Жиленко. Другий – сучасні записи, коментарі, згадки, уточнення, пояснення до написаного в минулому, описи життєвих історій.

На розсуд сучасників, нащадків та істориків І. Жиленко пропонує чимало всього, що зберегла її пам'ять і щоденники. Зустрічі, літературні та інші імпрези, розмови, дискусії та факти літературного процесу.

Як справедливо та неодноразово зазначає І. Жиленко, їхньому поколінню випало перейти боротьбу з усеохопним (іноді й власним) невіглаством сталінської та постсталінської доби, з суспільним абсурдом, боротьбу, котра наступникам часто є незрозумілою.

Чимало цікавої історичної, біографічної інформації стосується діячів тих років. І. Жиленко пише як про добрі, так і негідні вчинки своїх колеґ, лоскотно наближається до особистих подробиць, не ідеалізує й власних вчинків, визнає свою слабкість, м'яку позицію. Хоча місцями й буває схильна до категоричности.

У випадку з шістдесятниками – це просто таки протиотрута на заяложені героїчні (або викривальні) формули. Як наслідок, Іван Драч у неї одночасно трохи кумедний, незграбний молодик та епохальний поет. А дисиденти – і борці за особисту, людську, національну гідність, і просто веселі хлопці та дівчата.

Один з стереотипів про шістдесятництво ставить цій течії в нашій культурі діягнозу цілковитої громадської заанґажованости, принесення естетики в жертву етиці.

Вечір завершився автографами Ірини Жиленко та квітами.

І. Жиленко завжди схилялася до суто ліричної основи поезії і неорганічно почувалася, намагаючись творити тексти „громадянського звучання".

Книжка дуже емоційна. Емоційна до краю і через край. Людям з тонкою душевною організацією чи слабкими нервами – на повному серйозі – варто якщо читати її, то обережно, ковтками, можливо, пропускаючи цілі епізоди.

Надто вже багато тут перемішано напруження, радости, болю, трагедій, розчулення та співчуття, причому не награних, механічних, а таких, що виростають з життєвих подій: кохань, розлук, арештів, смертей, розчарувань, підлоти, зрад, маленьких радощів, великого відчаю, надій і безнадії.

Олег Коцарев

Спогади Ірини Жиленко (ціна 40 дол.) можна придбати за адресою: Smoloskyp, P. O. Box 561, Ellicott City, MD 21041.

Спроба Ірини...

(Закінчення зі стор. 18)

ти у Рильського, гарячкової маніякальности (манії переслідування) у Тичини і блаженненького слабоумства у Сосюри. І це ж – найбільші, найталановіші, найсвоєрідніші... Господи, що з нами чинять?".

Літератори наступного покоління до явища шістдесятництва ставилися по-різному: одні з байдужим нерозумінням, інші – вороже... Абрам Кацнельсон був обтічним, пасивним, закликав „говорити дружньо і щиро", цитував рішення Комуністичної партії. Віталій Коротич „у своєму середовищі не так жив, як рвався догори, викручувався, тікав від небезпек, що їх, як людина інтеліґентна, частенько перебільшував", його закордонні критичні публікації – це „заокеанські виплески колишнього українця і колишнього поета". І далі – „З таких Еверестів впасти в таку „парашу!". І врешті: „Коротич перекреслив для себе Україну".

Таких характеристик не бракує в книзі й щодо інших літераторів. Скептично оцінила І. Жиленко популярного прозаїка Василя Шкляра: „У Василя Шкляра таке собі модне, кокетливе лукавство: ах, ах, який я крутий і сучасний! Який я вільний від всіляких благовінь перед клясиками! Хіба вони вміли писати? От Шкляр адаптує їхню в'язку писанину до розуміння крутопотиличного загалу, позбавить їх „зайвини" – ото буде література!" І далі: „Ваша „ніша" – зручнотравного, модного і задіяного сучасністю письменника соромливо закриється з часом, якщо у людства ще є якась резерва розвитку духовного. То ж наварюйте „бабки" на своїх детективах якомога швидше, поки іще – Ваш час. Я вірю, що він мине".

Критично оцінює І. Жиленко владних чиновників в роки шістдесятництва. Головний редактор газети „Новини кіноекрана" Павло Глазовий хронічним переслідуванням змусив І. Жиленко звільнитися з посади коректора. Серед ворогів творчої молоді були Олександер Корнійчук, Яків Баш, Юрій Збанацький, Олександер Левада, Вадим Собко, Платон Воронько, Любомир Дмитерко, і, зрозуміло, партійні „бонзи" – Юрій Єльченко, Юрій Кондуфор, Андрій Скаба, Ілля Стебун, ряд інших.

Тепло пише І. Жиленко про духовно близьких їй Івана Дзюбу, Аллу Горську, Віктора Зарецького, Василя Симоненка, зневажливо – про Олеся Бузину, Дмитра Корчинського („недоук, кишеньковий наполеончик – ні професії, ні ремесла, ні, врешті, посади").

Поезією в прозі сприймаються розповіді поетеси про київське дитинство, село, чоловіка-письменника Володимира Дрозда, який передчасно, у 64 роки, пішов з життя. Авторка дякує Романові та Зірці Воронкам, Юрієві Чопівському, Ярові Славутичеві, Марусі Няхай, Омелянові Антоновичеві та іншим добродіям, які намагалися врятувати її чоловіка.

У книзі є багато публіцистичних роздумів про Україну, народ, мову. В букіністичній крамниці І. Жиленко розшукала книжку російського економіста, який писав: „Отже, ми довели, що Україна може бути самостійною. Але оскільки економіка Росії немислима без дармової української пшениці та іншого сільського продукту – ні про яку самостійність України не може бути й мови". І. Жиленко рішуче з цим не погоджується, але водночас сумує з приводу жахливого стану, в якому опинилася Україна. Вона пише: „Вирує наклеп, різнобарвна піна. І є загроза, що з нею виплеснеться і весь наш самостійний борщ".

Починаючи від назви книжки, І. Жиленко утверджує своє життя як свято. Вона – „людина святкуюча". І це – позитивне. Хоча життя її і не було легким. Ірина (справжнє ім'я – Іраїда) була нешлюбною дочкою свого діда Дмитра Захарченка, а його шлюбна дочка Марія вважалася матір'ю дівчинки. Конфлікт між сестрами тривав усе життя. Було голодне повоєнне дитинство, неприязна школа, випадкові посади і малі достатки. Але – з іншого боку – поетичний дар і визнання шанувальників ліричної, жіночої поезії, щасливий шлюб, двоє дітей, помешкання в центрі столиці, музика, книги, картини... Чого ще треба людині для щастя?

Важко сприйняти переконання авторки, що людина переросла Бога, коли вона пише: „Поза людством для мене немає Бога. Бо твір важливіший і величніший за Творця". Але це теж – прояв поетичної епатажности,

Про різкість суджень, категоричність у передмові М. Коцюбинська написала: „Суб'єктивність – іманентна характеристика спогадів, і авторка „має право мати право" на свій погляд і навіть на свої упередження". А може, саме полярністю суджень, а також інформативністю книжка й приваблює? Водночас саме інформативність вимагає точности. Героїня книжки „Четверта висота" з „сьомого неба дитинства" авторки Гуля (Маріонела) Корольова не була льотчицею, а санітаром в піхоті і загинула 1942 року під Сталінградом. Вона теж жила у Києві, де її вітчим – композитор Пилип Козицький був відомим громадським діячем, і авторка спогадів могла бачити на вулиці Інститутській меморіяльну дошку на його честь.

Лев Ошанін не міг написати у одній з „пісень юності" – „только сердце лукаво замрет", бо у його вірші серце завмирало „ревниво", а „лукаво" кричала ковзанярка. Статття М. Негоди „Еверест підлости" була надрукована в „Радянській Україні", а не в молодіжній газеті. До подій минулого варто ставитися вимогливіше.

Шановні читачі!
Повідомлення про нові книги, а також рецензії на них „Свобода" вміщує за умови отримання цих видань.

Екзекутивний Комітет УНСоюзу, видавництво тижневників "Свобода" і "The Ukrainian Weekly" та адміністрація "Союзівки"

складають найкращі побажання первоієрархам українських церков, українським організаціям, членам УНСоюзу, управам відділів та окружних комітетів, переплатникам і читачам видань УНСоюзу, та українській громаді в діяспорі й Україні, з нагоди

Свят Різдва Христового і Нового Року!

Радісних Свят
Різдва Христового і
Щасливого Нового Року

родині, приятелям, знайомим,
Головному Урядові УНСоюзу,
працівникам та всім секретарям Відділів

щиро бажають

СТЕФАН і СВЯТОСЛАВА
КАЧАРАЇ з родиною

Радісних Свят
Різдва Христового і Щасливого Нового Року

членам Головного Уряду УНСоюзу, головам Округ,
секретарям Відділів, родині і приятелям
та всій українській громаді в діяспорі і Україні

бажає

МИХАЙЛО КОЗЮПА
з дружиною АННОЮ
і дітьми ТАТЯНОЮ і ДАНИЛОМ

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
РІЗДВА ХРИСТОВОГО
і
ЩАСЛИВОГО НОВОГО 2012 РОКУ

родині, приятелям, знайомим,
Головному Урядові УНСоюзу, Управам
Округ і Відділів та всім членам УНСоюзу

щиро бажають

ЕВГЕН і МАРІЙКА ОСЦІСЛАВСЬКІ
та мама КСЕНЯ ВАВРИНЧУК.

РАДІСНИХ СВЯТ
РІЗДВА ХРИСТОВОГО
і
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

родині, приятелям і знайомим,
Головному Урядові УНСоюзу,
головам Округ і секретарям Відділів
та їхнім управам

щиро бажає

ХРИСТИНА Є. КОЗАК з родиною

У радісний час Різдва Христового

разом із сердечними побажаннями

вітаємо

нашу родину, друзів, і знайомих.

Хай в році новім,
При святому Різдві,
Всі мрії сповняться -
Давні й нові!
Як тим пастухам,
Хай Вам ангел щоднини
Приносить до дому
Приємні новини!

ХРИСТОС НАРОДИВСЯ!

Марта і Дарко Лиско

З Різдвом Христовим,
З Новим Роком
і Святим Йорданом!

Рідних, приятелів і друзів поблагослови, Боже,
здоров'ям, радістю, любов'ю, добром – зичать

ФЕРЕНЦЕВИЧІ

Христина, Ксеня, Тарас, Люба, Лев,
Ярина з чоловіком Адріяном і сином Доріяном Ланспері.

З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ
СВЯТИМ ЙОРДАНОМ і
З НОВИМ РОКОМ

Маруся Проскуренко, Степан Вельгаш,

Таїса, Олена, Юрій, Мая і Аріяна Нижникевичі

вітають

родину, приятелів і знайомих

та посилають найщиріші Святочні Побажання
цілій родині в Англії, Канаді, Америці та на Батьківщині.

ХРИСТОС РОЖДАЄТЬСЯ! *СЛАВІТЕ ЙОГО!*

З Різдвом Христовим
і Новим 2012 Роком

щиро вітаю приятелів і знайомих

та бажаю

міцного здоров'я, щастя,

успіхів і добра.

Мотря Мілянич

Христос Рождається!
Славіте Його!

Усім моїм приятелям і знайомим

бажаю

радісних Свят Різдва Христового
щасливого, здорового Нового Року

та обильних Божих ласк і успіхів у праці для добра України.

МИРОСЛАВА МИРОШНИЧЕНКО

Христос Родився! ***Славім Його!***

Щиросердечний привіт і побажання
Радісних Свят Рождества Христового
та Щасливого Нового Року

родині тут і на Батьківщині, приятелям,
шановним пацієнтам, знайомим
та всьому українському народові на рідних землях

пересилає

д-р ЛЮБОМИР ВОРОХ з дітьми
сином д-ром ЛЮБОСЛАВОМ
донями АНДРЕЄЮ і ТАТЯНОЮ

вітають

РОДИНУ, ПРИЯТЕЛІВ і ЗНАЙОМИХ

ЗЕНОН, ДОЗЯ і ВІКА
КРІСЛАТІ

та засилають

найщиріші святочні побажання всій родині на
рідній Батьківщині та всім ближчим і дальшим друзям

ХРИСТОС РОЖДАЄТЬСЯ! *СЛАВІТЕ ЙОГО!*

Клівленд
Огайо

Clevelend
Ohio

Вітання Генерального Консульства України в Нью-Йорку українській громаді США з нагоди Різдва та Нового 2012 року

Шановна громадо!

Дорогі українки і українці, брати і сестри!

Генеральне консульство України в Нью-Йорку сердечно вітає Вас із світлими Різдвяними та Новорічними святами!

Щастя Вам, Божої благодаті, міцного здоров'я та добробуту, душевної чистоти і гармонії, творчої наснаги в усіх гарних починаннях в ім'я розквіту нашої рідної України!

Хай принесуть Різдвяні та Новорічні свята радісний настрій на весь наступний рік і додадуть сил, наснаги та впевненості у завтрашньому дні!

Хай завжди і всюди зігріває Вас тепло рідних, людська вдячність та повага за добрі справи, а світла різдвяна зірка зішле Вам своє благословення, принесе у Вашу домівку веселу коляду та осяє радістю Ваші дружні серця!

Нехай Боже благословення буде запорукою миру на нашій землі та здійснення найзаповітніших мрій, надихає на добрі та праведні справи.

Веселих Вам і радісних свят!

Генеральний Консул С. О. Погорельцев
Генеральне Консульство України в Нью-Йорку.

ПЛАСТ – УКРАЇНСЬКА СКАВТСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ в США

З радісним празником Різдва Христового

Крайова Пластова Старшина в Америці

вітає

Начального Пластуна, проводи Головної Пластової Ради і Головної Пластової Булави, Крайову Пластову Старшину в Україні та в усіх країнах, де діє Пласт.
Рівнож вітаємо усіх пластунів, розкинених по світі, та весь український народ на рідних землях і в діяспорі.

Нехай зоря, що над Вертепом сяє
Ваші серця любов'ю зігріває!
Добра і миру Вам!
і світу всьому!

ХРИСТОС РОДИВСЯ!
СЛАВІМО ЙОГО!

КРАЙОВА ПЛАСТОВА СТАРШИНА США

Щирі побажання з нагоди празника

РІЗДВА ХРИСТОВОГО
І НОВОГО РОКУ

Ієрархам і Духовенству Українських Церков,
Світовому Конґресові Українців, Пластовим Капелянам,
Крайовим Пластовим Старшинам Австралії,
Арґентини, Великобританії, ЗСА, Канади,
Німеччини, Польщі, Словаччини, України,
усім Пластункам і Пластунам,
Приятелям та Добродіям Пласту та
Українському Народові

ХРИСТОС РОДИВСЯ!
СЛАВІМО ЙОГО!

НАЧАЛЬНИЙ ПЛАСТУН
ГОЛОВНА ПЛАСТОВА РАДА
ГОЛОВНА ПЛАСТОВА БУЛАВА

Пластова Фундація
Plast Foundation, Inc.
144 SECOND AVE., NEW YORK, N.Y. 10003

ДИРЕКЦІЯ ПЛАСТОВОЇ ФУНДАЦІЇ В НЮ-ЙОРКУ

бажає

своїм членам, фундаторам, добродіям, жертводавцям,
Начальному Пластунові, пластовим проводам, проводам
Пласт-Прияту, пластункам і пластунам
та всій українській Громаді

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
РІЗДВА ХРИСТОВОГО
та
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ!

ДИРЕКЦІЯ

Загін Червона Калина

5-ий Курінь УПС і 23-ій Курінь УСП

З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ І НОВИМ РОКОМ

в і т а є

Блаженнішого Емеритованого Верховного Архиєпископа
Любомира Гузара,
Главу УГКЦ Патріярха Святослава Шевчука,
о. Ректора А. Чировського, о. Лева Ґолдейда,
члена Курії Василіян, о. Івана Хміля в Україні,
Пластові Проводи,
усе Пластове Братство в Україні та в діяспорі,
всіх братчиків нашого славного Загону з родинами
та увесь український нарід

і бажає

Веселих і Радісних Свят та Щасливого Нового Року

ГЕНЕРАЛЬНА СТАРШИНА

Запрошуємо на Вечорниці ЧК з презентацією дебютанток

11 лютого 2012 р.

Sheraton Meadowlands
2 Meadowlands Plaza, E. Rutheford, NJ 07073
(201) 896-0500
www.sheraton.com/meadowlands

КРАЙОВА УПРАВА СПІЛКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ В АМЕРИЦІ

бажає

Ієрархам Українських Церков, Світовій Управі СУМ, всім Управам Осередків та Булавам Відділів Юнацтва СУМ, членам і прихильникам та Українському Народові в Україні і в діяспорі

мирних і радісних свят

РІЗДВА ХРИСТОВОГО та ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

ХРИСТОС РОЖДАЄТЬСЯ! СЛАВІМ ЙОГО!

За Крайову Управу СУМ:
Андрій Бігун, голова
Юрій Микитин 1-й заступник голови
Леся Гаргай, 2-й заступник голови
Мирон Приймак, секретар

Управа УВАН у США
сердечно вітає членів, друзів
та прихильників
З Різдвом Христовим
і Новим Роком!

З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ
З НОВИМ РОКОМ
ТА СВЯТИМ ЙОРДАНОМ!

ВЕСЕЛИХ СВЯТ

Бажають своїм членам, жертводавцям, землякам в Україні й поза Україною

УПРАВА ТА АДМІНІСТРАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ
222 East 6th Street, New York, NY 10003
Tel.: (212) 228-0110 Fax: (212) 228-1947
E-mail: info@ukrainianmuseum.org
Web site: www.ukrainianmuseum.org

Наукове Товариство ім. Шевченка в Америці

б а ж а є

ВСІМ ЧЛЕНАМ НАШОЇ ГРОМАДИ

РАДІСНИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО

ДОБРОГО Й УСПІШНОГО НОВОГО 2012 РОКУ

ХРИСТОС РОДИВСЯ!

Запрошуємо Вас
на наші конференції й доповіді.

КІУС CIUS

Христос Рождається! — Славімо Його!

Christmas greetings and best wishes
for a joyful and bountiful New Year!
From the director and staff at the
Canadian Institute of Ukrainian Studies

Найщиріші Різдвяні вітання та
Новорічні побажання!
Від директора та співробітників
Канадського інституту українських студій

Canadian Institute of Ukrainian Studies, 430 Pembina Hall,
University of Alberta, Edmonton, AB T6G 2H8 Canada
E-mail: cius@ualberta.ca; www.cius.ca
Tel: 780.492.2972 Fax: 780.492.4967

ХРИСТОС РОДИВСЯ! СЛАВІМ ЙОГО!

Релігійне Товариство Українців Католиків

„Свята Софія"

бажає

БЛАГОСЛОВЕННИХ СВЯТ

РІЗДВА ХРИСТОВОГО і НОВОГО РОКУ

Патріярхові УКЦ Блаженнішому Святославові Шевчукові
і всім її Ієрархам, нашим щедрим жертводавцям
та всім добрим людям.

St. Sophia Religious Association of Ukrainian Catholics Inc., USA
79 Whitewood Road, Elkins Park, PA 19027

Веселих Свят Різдва Христового
та Щасливого Нового Року!

Вельмишановним: Ректорові, Деканам, всім Професорам,
Студентам УВУ, Меценатам, Добродіям і Жертводавцям
Фундації Українського Вільного Університету
Духовенству Українських Церков,
Установам, Молодечим і Студентським Організаціям
та всьому Українському Народові в Україні
і поза межами України

бажає

Управа Фундації Українського
Вільного Університету в США
з осідком у Ню-Йорку

UKRAINIAN FREE UNIVERSITY FOUNDATION, INC.
P.O. Box 1028, New York, NY 10276 • Tel.: (212) 353-3029

Головна Управа „Самопоміч"
Об'єднання Українців в Америці

вітає

Відділи і все членство

з наступаючими Святами

і бажає

Веселих Свят
Різдва Христового
та
щасливого і повного успіхів
Нового Року

ХРИСТОС РОЖДАЄТЬСЯ!

Дирекція ОУА

З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ і НОВИМ РОКОМ

щиро вітаємо

всіх наших членів і прихильників

та бажаємо

Веселих Свят і
Щасливого Нового Року

дякуємо всім за кожночасну підтримку

ПРЕЗИДІЯ
УКРАЇНСЬКОЇ АМЕРИКАНСЬКОЇ
КООРДИНАЦІЙНОЇ РАДИ

УКРАЇНСЬКЕ ЛІКАРСЬКЕ ТОВАРИСТВО
ПІВНІЧНОЇ АМЕРИКИ

бажає

ВСІМ СВОЇМ ЧЛЕНАМ
І ПРИХИЛЬНИКАМ

Веселих Свят Різдва Христового
та
щастя і доброго здоров'я
в Новому 2012 році

УЛЛТА

UMANA
2247 West Chicago Ave.
Chicago, IL 60622
773-278-6262

www.umana.org

З нагоди Різдва Христового
та
Нового 2012 Року

Екзекутива та Рада Директорів
Злученого Українського Американського
Допомогового Комітету

шле щирий привіт і святочні побажання
Ієрархам і духовенству Українських Церков,
нашим добродіям і жертводавцям,
членам ЗУАДК-у і всім нашим братам
і сестрам по цілому світі.
Нехай Всемогучий Господь обдарує всіх
щедрими ласками.

Христос Родився! Славім Його!

Екзекутива ЗУАДК-у
United Ukrainian American Relief Committee, Inc.

1206 Cottman Ave., Philadelphia, PA 19111

Tel.: 215-728-1630
Fax 215-728-1631
e-mail: uuarc@verizon.net
website: www.uuarc.org

Дирекція Українського Освітньо-Культурного Центру вітає Вас З Різдвом Христовим і Новим Роком!

Шлемо радісний привіт всім членам жертвенної української громади в діаспорі та братам і сестрам у вільній Україні.

Запрошуємо Вас до УОК Центру – Вашого центру українського життя у Філадельфії з 1980 року!

700 Cedar Road ~ Jenkintown, PA 19046 ~ 215.663.1166
www.ueccphila.org

Союз Українок Америки

Найстарша і найбільша жіноча організація в США

Вітає своїх членок, жертводавців та всіх людей доброї волі!

В радісну днину, в святочний час,
Із Різдвом вітаєм Вас!
Щоб коляда у Вашій хаті лунала
Рідну батьківщину пригадала!
Хай Новий Рік принесе Вам
Здоров'я, щастя й радості багато!

Шлемо щирі побажання
Веселих і Радісних Свят
та
Щасливого Нового Року!

Закликаємо Вас до нас, щоб разом сповняти місію СУА у збереженні правдивої Української історії, культури та звичаїв тут в Америці й на рідній землі.

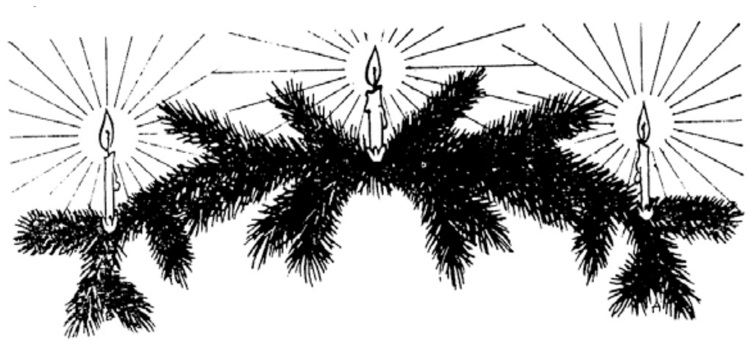
Запрошуємо познайомитися з нами!
www.unwla.org

З Різдвом Христовим і Новим Роком

прийміть найкращі побажання
та щиру подяку за Вашу цінну підтимку
Українського Інституту Америки

Дирекція
Українського Інституту Америки

2 East 79th Street, New York, NY 10075
(212) 288-8660 • Fax: (212) 288-2918
E-mail:mail@ukrainianinstitute.org
Web:www.ukrainianinstitute.org

МІСТА І СЕЛА УКРАЇНИ

Ковельські паралелі

КОВЕЛЬ, Волинська область. – Ковель – друге за розміром місто Волині. На його вулиці є ліхтар, на якому вказані напрям та відстань до всіх його міст-побратимів.

Одна з табличок вказувала на моє місто Смілу. До нас щороку на День міста приїздять делеґації з Росії, Швеції, міст України. Але з Ковелем нема обміну делеґаціями школярів, люди не їздять один до одного в гості.

А шкода, бо Ковель і Сміла багато в чому дуже схожі і мають багато паралелей в минулому і сучасному. Історія Сміли і Ковеля сягає глибокої давнини. Обом свого часу було надане Магдебурзьке право. В обох містах збереглися костели. І навіть будівлі міських рад однакові.

У Ковелі в роки німецької окупації брав участь у постановці трьох п'єс видатний український художник, лавреат Шевченківської премії Данило Нарбут, який у післявоєнні роки жив у Черкасах, де працював художником у музично-драматичному театрі ім. Тараса Шевченка, бував у Смілі. П'єси в Ковелі він поставив разом з дружиною ідеолога українського націоналізму Дмитра Донцова – Марією.

Окупаційна влада звинуватила ковельський театр в антинімецьких настроях і зачинила його. Д. Нарбут очолив сотню Української Повстанської Армії. У 1980-их роках, працюючи над створенням експозиції в Черкаському обласному краєзнавчому музеї, я познайомився з цим, схожим на запорожця, чоловіком.

Дізнавшись, що я навчався у Кіровограді і бував на знаменитому хуторі „Надія", він повідомив, що знав Марію Тобілевич – доньку відомого українського драматурга, коли 1929 року його вчительку М. Тобілевич разом з усім педагогічним складом Київської трудової школи заарештували у справі Спілки Визволення України. Отже, маємо і таку паралель між Черкащиною і Волинню.

Пам'ятник Тарасові Шевченкові у Ковелі вразив новизною і незвичайністю втілення образу поета, який був у Ковелі в 1846 році. Пам'ятник встановлено 2005 року. Його автором став представник київської скульптурної школи Володимир Шолудько. Зараз скульптор працює над створенням пам'ятника Тарасові Бульбі в Дубному.

У XVIII ст. Ковель був значним ремісничим і торговельним містом Волині. У 1795 році, після третього поділу Польщі, місто перейшло до Росії й відтоді почало занепадати. Відродження почалося 1873 року, коли через місто проклали залізницю. Залізничний двірець було збудовано 1907 року за проектом відомого українського архітектора Олександра Вербицького.

Після більшовицького перевороту в Росії Ковель знову опинився під владою Польщі. Значний внесок у його тодішній розвиток зробила єврейська громада. У 1939 році євреї складали половину населення міста, але були знищені гітлерівськими окупантами.

Від Ковеля до Сміли 654 кілометри.

Пам'ятник Тарасові Шевченкові в Ковелі – особливий.

Леся Українка у Ковелі. Фото: Олександер Вівчарик

Ковель відвідували Т. Шевченко, Іван Франко, Пантелеймон Куліш, Михайло Старицький, Микола Лисенко, Михайло Драгоманов, Леся Українка. У Ковелі народився старшина Дієвої армії Української Народної Республіки Андрій Новичевський, а також – відомий усьому світу Абрагам Запрудер – автор „Фільму Запрудера", на якому знято вбивство Джона Кенеді в 1963 році.

Захоплює красою тиха річечка Турія, яка тече майже центром міста. На її берегах розкошують рибалки, адже риби у ній чимало. Звісно, зараз у Ковелі є відбиток радянського часу. Радянська архітектура тут така ж безлика, як і на всьому пострадянському просторі. Проте в Ковелі вона не така сумна через впорядковані газони, малі архітектурні форми і доглянутість будинків.

Не дивно, що у 2009 році місто перемогло у всеукраїнському конкурсі „Населений пункт найкращого благоустрою і підтримки громадського порядку" серед міст з населенням до 100 тис. мешканців.

У Ковелі переважає українська мова городян, суціль українськомовна реклама. Останнє дуже контрастує з Смілою, де забагато російської мови.

Цей реґіон менше перебував під владою Росії, тому й не дивно, що Ковельська міська рада 27 січня цього року висловила протест проти скасування звання Героя України для Степана Бандери, тоді як в Смілі депутати засуджують матеріяльну підтримку ветеранів УПА.

Олександер Вівчарик,
Сміла

У глибокому смутку повідомляємо, що після довгої недуги, 8 грудня 2011 р. на 69-му році життя у Чери Гилл, Н. Дж., відійшла у Божу вічність наша найдорожча ДРУЖИНА, МАМА, БАБА, СЕСТРА та ТЕТА

св. п.

АЛЕКСАНДРА ГОШКО

з дому ШАФРАН

нар. у Харкові, Україна.

ПАРАСТАС був відправлений в понеділок, 12 грудня 2011 р. в Boylan Funeral Home, New Brunswick, NJ.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 13 грудня 2011 р. в Українській католицькій церкві св. Андрія, Campbell Hall, NY, а відтак на цвинтарі св. Духа в Гемптонбурґу. Н.Й.

Залишилися у глибокому смутку:

муж – ВОЛОДИМИР
донька – ХРИСТИНА
син – АНДРІЙ
внучка – КАЙЛІ РОКОШАК
брат – ДМИТРО ШАФРАН з дружиною МАРҐАРЕТОЮ і синами ВІКТОРОМ та ІВАНОМ з їхніми родинами, та дочкою НІНОЮ ДУБНЯНЬСЬКОЮ з родиною
ближча і дальша родина та приятелі в США й Україні.

Вічна Їй память!

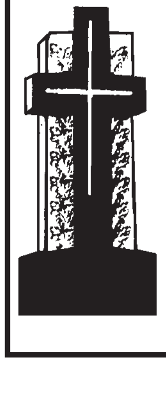

св. п.

доктор МАРТА ЦЕНКО

нар. 30 червня 1950 р. у Філядельфії, штат Пенсильванія.

Після отримання ступеня з оптометрії у червні 1973 р. вона мала приватну оптометричну практику у Філядельфії до свого шлюбу з Олексієм Ценком, який було укладено 10 травня 1980 р.

Після переїзду подружжя до містечка Вавилон (Ню-Йорк), Марта Ценко мала приватну практику за своїм фахом у Бруклині, де їй запропонували стати партнером у приватному бізнесі. Але Марта вирішила, що нові зобов'язання у цьому партнерстві можуть стати перешкодою її материнству та материнським обов'язкам.

Їхній син Олександр Ценко народився 19 серпня 1981 р., а його брат, Андрій Ценко, народився 23 серпня 1983 р. Оскільки Марта вважала, що бути матір'ю – це її найважливіше завдання, вона покинула працю до того часу, поки Олександр і Андрій стали досить дорослими, щоб відвідувати дитячий садочок. До переїзду родини до Філядельфії у травні 1988 р. Марта Ценко продовжувала працювати, втім лише обмежену кількість годин.

Оскільки Марта вважала виховання дітей в українському дусі дуже важливою справою, вона відправила синів до української школи та допомогала їм з домашнім завданням, як з української, так і з англійської мов. У 1988 р. під час опрацювання нового обладнання, Марта дізналася про те, що вона має родимку на правому оці, яка може бути передвісником раку очей. Це вимагало від неї проходження обстежень кожні шість місяців.

Тести у 1998 р. підтвердили злоякісний характер цього утворення, і Марта мусіла проходити сесії лікування випромінюванням. У 2001 р. рак повернувся, що зробило необхідними нові сесії лазерного та кріогенного лікування. Марта осліпла на праве око, але продовжувала працювати оптометристом.

У лютому 2007 р. рак поширився на її печінку і нирки, і прогнози лікарів залишили Марті лише шість місяців життя. На щастя, досягнення в області лікування раку дали Марті Ценко більше часу. Марта завжди була центром життя будь-якого товариства, чи то на Союзівці, чи то у метро на Мангеттені. Вона завжди знала, як можна добре провести час і ділилася своєю радістю з оточуючими. Вона була неймовірно турботливою людиною, яка ставила потреби своїх друзів та сім'ї вище власних потреб. Таке турботливе ставлення до людей з боку Марти поширювалося і на її пацієнтів, адже вона працювала довгими ночами намагаючись знайти нові шляхи для того, щоб допомогти їм ще більше. Протягом свого життя Марта Ценко здобула чимало досягнень, багато подорожувала та побачила світ, але найбільшим її досягненням було те, наскільки вона збагатила життя тих людей, з якими вона мала нагоду спілкуватися. Те, що Марта покинула нас передчасно є дуже сумне. Однак, її душа живе в тих людях, життя яких вона змінила, і наш світ є кращим зокрема тому, що Марта Ценко була його важливою частиною.

Похорон відбувся в католицькій церкві Святого Михаїла у суботу, 17 грудня 2011 р. Марта залишила по собі чоловіка Олексія, синів, Олександра і Андрія, брата Трувора Кузьмовича з його дружиною Христиною, двоюрідну сестру Христину Кушнір з її чоловіком Лу та їхніми синами Миколою і Стівеном.

Робота доктора Такамі Сато з Kimmel Cancer Center допомогла Марті продовжити її життя.

Пожертви можуть бути надані на фінансування наукових досліджень з "uveal melanoma research fund" за наступною електронною адресою:

http://www.kimmelcancercenter.org/kcc/kccnew/help/development/waystogift.htm

Шановні читачі!

Висилаючи до „Свободи" спомини і співчуття з приводу відходу своїх близьких і друзів, не забувайте підтримувати видання тижневика пожертвами на пресовий фонд!

Редакція